

Velja po pošti: ==

za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo tuzemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom: ==

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

Upravi prejeman mesečno K 1-50

SLOVENE C

Inserati: ==

Enostolpna petivrstna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostolpna petivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izveniš nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Taktika naših poslancev.

Na drugem mestu poročamo, kako je sinoči proračunskem odboru začela obravnavo o laški pravni fakulteti. Naši poslanci gredo za svojim ciljem, da dosežejo, česar je našemu narodu treba z ozirom na visoke cene, res z občudovanja vredno razboritostjo in zopet vidimo, da si predano in svobodno volijo taktiko, kakršna je razmeram primerna. Ne potli jih nobena publika, noben predodek, noben strah ne na zgoraj, ne na podaj; najmanj seveda imajo očira na liberalne gosi, ki čivkajo v svojih ankratnih kurnikih. Z velikim zadovoljenjem pribijemo iznova že tolikrat potrjeno resnico, da si naši poslanci v mislu našega programa in z edinim ciljem na blagor svojih volivcev dajejo postavbe sami za svoje postopanje in jih ne puste narekovati od nikogar. Tako nizko stoje v primeri z njimi stranke in stranke, ki se morajo bati takega nasprotnega agitatorja, vsakega protivnega časnikarja. Jasno, možno, brezobzirno gre njihova pot, po kateri so že zdaj dosegli ugled sebi in prej tako preziranemu ljudstvu, ki ga zastopajo. Pokazali so in še bodo, kakor bo tako prav, da se jih je treba bati in da znajo postati silno neprijetni vladni in nasprotnikom; pokazali pa tudi, da se da govoriti in delati z njimi. Nikomur v službi, razun svojemu ljudstvu, nikomur v strahu, nedostopni nobenemu zunanjemu vplivu! To je treba posebej poudarjati; potem se more uveljaviti taktika, ki so jo zdaj nastopili v vseučiliškem vprašanju.

Poglejmo si po vrsti razvoj tega vprašanja! Bienenrthova vlada je rabila lahe za svojo pičlo večinico. Vlada se jim je zavezala, da spravi v veljavo njihovo pravno fakulteto. Ob ti priliki so naši poslanci sklenili spraviti v tiradi naše vseučiliške zahteve. Nad dve leti se je vlekla ta reč; treba je bilo hudih bojev, ki so v njih naši poslanci, dno navezani na svojo moč, pokazali češkim strankam, da vkljub pomoči socialnih demokratov ne pridejo nikamor. Pozabili so na vsa nečedna dejanja dr. Ploja in njegove družbe in ustajali z njo vred vseučiliški klub, ki je začel sklepal krepke sklepe, ki se jih pa slojevci niso držali, marveč so v ostudnem verolomstvu zahrbtno napadali naše zastopnike, zlasti dr. Šusteršiča. Toda vkljub temu je bil boj uspešen.

Že leta 1908. se je pričel, leta 1909. polati je šla zbornica vsaksebi ravno vsled laške fakultete. Obstrukijski boj je bil našim poslancem vsiljen. Vlada se namreč niti pogajati ni hotela o naših zahtevah. Prvi uspeh, ki so ga dosegli naši poslanci, je bil ta, da je prišlo do pogajanj. Pri tem se je pa pokazalo, da vlada ni svobodna, marveč da se mora ozirati na stranke v svoji večini in da ravno zavoljo tega ozira njene izjave niso bile take, kakršne so morali zahtevati naši zastopniki. Zato se je pokazala taktična potreba dati priložnost strankam, da se izjavijo o naših vseučiliških zahtevah. Ko bi se nadaljeval boj v prejšnji obliki, bi razne stranke, s socialnimi demokrati vred izrabile to priložnost, da bi odklanjale vsako podporo našim pravičnim težnjam. Kakor se je dala vladi prilika, da je pričela pogajanja, tako se morajo tudi stranke v proračunskem odseku sedaj takorekoč prisiliti, da povedo svoje mnenje. Pokazati se mora, koliko so vredne zasebno tolikrat izražene simpatije poljskih poslancev, koliko velja socialnodemokratska pravičnost do nas, kaj pravijo krščanski socialci. Za to je zdaj pot prosta. Kdor premisli vse razmere, mora reči, da je taktika naših poslancev logična zahteva sedanjega položaja, in vesel mora biti, da je njihova previdna razboritost tudi v tem slučaju zadela žrebclj na glavo.

Državni zbor.

Dunaj, 7. svečana, 1911.

Italijanska fakulteta.

Vse je bilo zadnje dni jako rado vedno, kako se danes konča seja proračunskega odseka, o katerem je bila kot prva točka na dnevnem redu italijanska pravna fakulteta. Začetkom julija minolega leta je to vprašanje vsled obstrukcije slovenskih poslancev prekinilo zasedanje državnega zbora in spravilo vlado ter takozvano delovno večino v največjo zadrego.

Politične razmere pa so bile tedaj za jugoslovanske poslance mnogo ugodnejše, nego so danes. Tedaj je bila še trdna in mogočna »Slovanska Enota«, ki je iz znanih vzrokov vsaj dejansko razpadla. Dalje so češki agrarci »Slovenskemu klubu« prepustili dve mesti v proračunskem odseku, ko je bila na dnevnem redu italijanska pravna fakulteta. Pred Božičem pa so češki agrarci zahtevali, da dr. Hočevar in Demšar zopet odloži

ta dva »izposojena« mandata. Sedaj sta samo dva člana »Slovenskega kluba« v odseku. Zastopnika »Jugoslovanske zveze« pa sta lani dokazala, da nista rojena za obstrukcijo, ki je posredno naperjena tudi proti vladi. Vse breme obstrukcije so morali nositi 4 člani »Slovenskega kluba«. Naglašati pa moramo, da obstrukcije v odseku ni sklenil »Slovenski klub«, marveč »Narodna zveza« obeh jugoslovanskih klubov in skupni vseučiliški klub. Skrajna sredstva pa je našim poslancem potisnila v roke prejšnja vlada sama, ki je z nekako prezirljivostjo odklonila sploh vse razgovore o koncesijah glede jugoslovanskih vseučiliških teženj in zahtev.

Dalje je znano, da so razni češki in celo hrvaški poslanci v svojih glasilih in na javnih shodih ostro napadali »Slovenski klub« in njenega načelnika zaradi obstrukcije proti italijanski fakulteti, na primer dr. Masaryk in nekateri drugi češki poslanci z Moravskega. Sploh so nam razni češki poslanci vedno trobili na ušesa, da potrebujejo italijanske glasove za svojo drugo univerzo v Brnu. Edini poslanec Choc je ostal lani zvest do zadnjega. Danes pa naša slovenska člana v odseku sploh nimata nobene zaslombe niti pri čeških poslancih. Kaj naj storita sama proti ogromni večini, ki bi s krikom in morda s surovo silo skušala streti obstrukcijo dveh, četudi pogumnih in vztrajnih mož?

Poglavitno pa je, da se je vlada prepričala o žilavosti naših poslancev in se pričela resno razgovarjati o jugoslovanskih vseučiliških zadevah. Opravičeno je upanje, da vlada dovoli reciprociteto zagrebških izpitolov pred posebno komisijo v Zagrebu samem za vso Avstrijo, ako se ondaj spravi učni red v soglasje z avstrijskim. To je že stara zahteva, kateri pa so se odločno vstavljale vse dosedanje avstrijske vlade. Ravno tako smemo upati, da dobe slovenski kandidati za vseučiliške stolice in docentje ustanove ter remuneracije. Seveda na Prago in Krakov se ne moremo več zanašati, ker je slovenski jezik ondaj za predavanja izključen. Parlament bi moral izpremeniti dotično zakonito določbo glede jezika, kar pa je vsaj v sedanjih razmerah izključeno. Naredbo pa vlada odklanja iz načelnih razlogov.

Take so torej danes razmere, ki so močnejše, nego najboljše volja naših poslancev. »Slovenski klub« je imel danes daljšo sejo, v kateri se je temeljito posvetoval o vseučiliškem vpra-

šanju in nadaljni taktiki. V zmislu sklepov sta danes v odseku govorila naša zastopnika.

Proračunski odsek.

Po 5. uri otvoril sejo baron Chiari, ki podeli besedo poslancu Gostinčarju. Ta v slovenskem jeziku izjavil: Oglasil sem se sicer za stvarne popravke. Toda morda so že vsi predgovorniki pozabili, kaj so govorili lansko leto začetkom julija. Zato bi moji stvarni popravki bili v istini odveč. Zato jih oprostim. Oglasil pa sem se za besedo, da govorim slovenski in tako dokumentujem, da smemo v zbornici in v odsekih govoriti v vseh avstrijskih jezikih. To jezikovno ravnopravnost bomo vedno branili.

Dr. Korošec.

Ko stopamo v specialno razpravo zaradi ustanovitve samostalne pravne in državnoznanstvene fakultete z italijanskim jezikom na Dunaju, sem primoran ob tej priliki zopet overiti trditve, ki smo jih slišali v odseku in avstrijskem nam nasprotnem časopisu, kakor da bi mi bili načelniki nasprotniki vseučiliških teženj avstrijskih Italijanov. Že lani smo izjavili ponovo, da ne nasprotujemo italijanskim zahtevam, ker stojimo na stališču, da se mora v Avstriji dati vsem narodom priložnost, da se izobrazijo na lastnih učiliščih. Ako bi bili nasprotnega mnenja, bi sami sebi izpodkopavali tla, na katerih se borimo za naša vseučilišna vprašanja.

Da pa smo izvršitvi italijanskih šolskih teženj lani začeli delati ovire, smo storili to zaradi režima ki je ob tej priliki pokazal v vsej jasnosti, kako v Avstriji izpolnjuje narodom njih vitalne zahteve. Ne jemlje se ozir na dejanske potrebe, ampak samo na politično zadrego in na slučajne škripce, v katerih se nahaja vlada in njena večina. Lani so potrebovali glasove poslancev enega avstrijskega naroda, da se vzdrži večina, a vsled tega se temu narodu ugodil v njega zahtevah. Drugim narodom pa se odreče vsaka izpolnitev. Da, nam se je celo zgodilo, da se lani vlada niti ni hotela razgovarjati o naših vseučilišnih težnjah. To je bil razlog, da smo proti takemu preziranju nastopili z orožjem obstrukcije.

Izgovori, ki smo jih slišali zaradi neizpolnitve naših zahtev, niso umestni, nimajo nobene vrednosti.

Reklo se nam je, da je italijansko vprašanje že zrelo, da se realizira. Dobro, ampak naša vprašanja so istotako dozorela. Glede reciprocitete zagrebške

LISTEK.

L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Salamanka je zmedena sklonila glavo. Čeprav ni mogla slutiti, da pater je za njeno krivo obtožbo, ki je sprala Janeza v ječo in pri kateri je bila glavno tako Lopezinku pomagala kakor pri ječmenju, so jo vendar grozeče besede patrove takoj spomnile na ta zločin. Pater je spoznal, da je pravo zadel, svojega veselja pa le ni maral pokazati, ampak se je suho in kratko poslovil: »Saj se še vidimo!«

XVI.

Bil je že veliki petek, a pater France le ni prišel k Salamanki; žive muše ni bilo k nji razun ječarja. Ta samotna je njen strah še večala, in ko jo minuli že vsi upi, ki jih je imela v Lopezinku, jo je začelo zapuščati tudi upanje na patra Franceta. Ta se je pa bavil s Salamanko veliko bolj, kakor bi si bila ona sama želela: večkrat se je posvetoval s sodnikom, s katerim sta si bila res velika prijatelja,

in je nalašč pustil Salamanko samo in v negotovosti, da bi njeno srce bolj pripravil za udarec, ki ga je namerjal.

Veliki petek ima v večjem delu Španije še vedno tisti resni in slovesni značaj, ki nekako pokrije celi svet z veličastno senco Kalvarije. Zvonovi molče, drdranje vozov je utihnilo, ljudje so večinoma črno oblečeni in nekaj mračnega in slovesnega diha v celem ozračju. Vse to pa vdahne tudi brezbrzišnim in nevernim nekaj, kar razodeva splošno žalost nad smrtjo Kristusovo; nekaj, kar se da primerjati onemu pristrčenemu veselju, ko se na božični večer raduje človeštvo nad rojstvom istega Kristusa. Vidi se, kakor da je Bog hotel pečat obeh velikih čustev človeških, žalosti in veselja, vtisniti praznikoma smrti in rojstva svojega edinorajenega Sina.

Salamanka se je naslonila ob železje na oknu in je žalostna gledala na trg. Pred velikimi vrati je stala na vsaki strani širokega stopnišča miza, z rdečim prtom pregrnjena; na mizi je bil velik krožnik, kamor so polagali mimogredoči obilne miloščine za jetnike. Nekateri izmed teh so se izza železnega okrižja na glas zahvaljevali ali pa prosili usmiljenosti one, ki so šli kar mimo; malo je bilo takih, zakaj sveti dan sam je pomagal meh-

čati trdo skorjo skoposti, ki ne pusti usmiljenju do srca.

Ko se je zmračilo, je napolnjevala širni trg velika množica, ki je bila vsak hip gostejša. Mirno je čakala, kakor da mora nekaj priti iz te ali one ulice. Naenkrat zagleda Salamanka moža v dolgem črnem plašču, z vrvjo prepasane; na glavi je imel veliko špičasto kapuco; v rokah je držal muto, ki jo je od časa do časa povzdignil in z močnim glasom zaklical: V imenu Gospodove smrti! Ob tem klicu je padala v muto bogata miloščina, nabiravec pa je šel svojo pot naprej in je ponavljal svoj klic.

Ko ga je Salamanka zagledala, je zavpila od veselja; iztegnila je roke skozi okrižje in se zgrudila na kolena in razjokala. Ta mož je bil iz bratovščine Kristusove smrti, iz bratovščine onega Kristusa, ki ga je tako častil njen kraj, ki ga je tako častila ona sama že od mladih nog, onega Kristusa, čegar spomin je ostal vedno živ v njenem srcu, kakor seme lepe cvečice na smetišču.

Za tem prvim veseljem se je polastil njene duše neizmeren strah: oglasila se je vest. Nehote je obrnila oči nazaj v ječo, ki je bila že čisto v temi, in zdelo se ji je, da vidi ono dru-

go temo, v kateri bo večer jok in škripanje z zobmi; potem se je ozrla na trg in zdelo se ji je, da prihaja tam iz ulic Kristus, priča njenih otroških let, njene mladosti, celega življenja; na njegovem bledem obličju se sveti jeza, on pa zahteva od nje račun za vse hudo-bije . . . Nesrečnica se je stisnila k okrižju, zobje so ji šklepetali kakor od mrzlice, in začela je moliti, kar je znala in stokrat in stokrat je ponovila one lepe ljudske besede:

»Dokler je Bog, je usmiljenje!«

Bratovščina je res prihajala bližje; bila je edina, ki si je tisti veliki teden upala obhajati procesijo; boječnost in strah, da ne bi nastali kakšni izgredi in da se ne bi zgodilo kaj nespoštijvega, so zadržale druge bratovščine. To je tista boječa previdnost, ki osrčuje sovražnikovo predrznost. Žalostna resnica je in vsakdanje življenje potrjuje ob vsaki uri, da ne bi bilo toliko ne-spametnih, ki napadajo, ko bi ne bilo toliko pametnih, ki se umikajo. Bratovščina Kristusova pa je hotela ravno zaradi tega s svojimi podobami na ulice in jih nesti po starem običaju mimo ječe, kjer je prebival neredko ta ali oni njihov lastni tovariš; njeni člani so bili namreč večinoma iz revnejših predmestij, posebno še iz onega, od koder je bila Salamanka. Niso se od-

univerze so že prej, ko smo mi začeli obstrukcijo, torej na celo prostem tiru, bili dogovori s hrvaško vlado. Zadobila se je že popolnoma jasna slika, a vlada ni storila koraka, da uredi zahteve našega hrvaškega ljudstva.

Nasproti slovenskemu vseučilišču so se sklicevali naši nasprotniki na posestno stanje Italijanov. Toda temu nasproti smo mi postavili naše posestno stanje. Isti čas, ko Italijani, smo že tudi mi imeli slovenske stolice na graškem vseučilišču, kjer so predavale juridične kapacitete, kakor so bili Kranje ali pa oče našega spoštovanega tovariša dr. Škedla. Kakor Italijani, z isto pravico terjamo tudi mi, da se izvrši restitutio in integrum.

Posebno čudno se sliši, ako pride ta izgovor o posestnem stanju Italijanov iz nemških ust, kajti oni so bili, ki so z brutalno silo uničili italijansko posestno stanje v Inomostu in spravili parlament v težave, v katerih se sedaj že pol leta nahaja zaradi ustanovitve nove laške fakultete.

Vlada hoče dati Italijanom za sedež fakultete Dunaj, sami hočejo imeti Trst. Mi Jugoslovani odločno protestiramo, da bi laška fakulteta prišla kdaj v Primorje, kajti isto je po pretežni večini slovansko. Stojimo na stališču Koerberjevega predloga, da spada italijanska fakulteta v Trentino. Naravnost poniževalno pa je, če se zahteva izpolnitev italijanske želje z ozirom na našo zunanjo politiko. To je interna zadeva naše države, v katero se nimajo tuji popolnoma nič mešati. Motijo se pa tudi oni, ki mislijo, da se bo naše razmerje do Italije le za pčico izboljšalo, če se ustanovi italijanska fakulteta. Avstrija naj skrbi, da zadovolji svoje nezadovoljne narode, Slovence in Hrvate, ne pa da se ozira na zunanje države.

To je naše stališče glede italijanskih in jugoslovanskih vseučilišnih vprašanj.

Za danes pa podajam v imenu »Slovenskega kluba« to-le izjavo:

Odložili smo se, da odseku damo priliko nas prepričati, ali hočejo stranke upoštevati naše vseučiliške težnje ter z njimi računati. Predlagati hočem dve resoluciji, ki vsebujeta »minimum« tega, kar mora zahtevati sedaj slovensko in hrvaško prebivalstvo v vseučiliškem vprašanju. Resoluciji se glasi:

1. C. kr. vlada se pozivlja, da prizna popolno veljavnost za vso Avstrijo naukom na zagrebškem vseučilišču, ondri pridobljenim izpričevalom in diplomam ter državnim izpitom pred izpraševalno komisijo v Zagrebu.

2. C. kr. vlada se pozivlja, da brez odloga prične potrebne priprave za ustanovitev posebne univerze za jugoslovansko prebivalstvo v Avstriji.

Pozivljam odsek, da sprejme obe resoluciji in s tem ublaži napetost situacije ter vsaj za korak pospeši pomirjenje.

Ta izjava je napravila mogočen vtis, pod katerim je baron Chiari zaključil sejo.

Žensko ponočno delo.

Lani je zbornica sklenila načrt zakona, ki prepevuje žensko ponočno delo v tovarnah. V zmislu sklepa bi ta

zakon moral stopiti v veljavo že s 1. prosincem tekočega leta. Gosposka zbornica pa se v svoji večini še vedno ni sprijaznila z raznimi opravičenimi zahtevami socialne politike in izpremenila nekatere nebitvene določbe. Poročevalec dr. Drexel priporoča, da zbornica sprejme te izpremembe, sicer se to pereče vprašanje zopet zavleče. Po kratki razpravi je zbornica pritrdila temu načrtu zakona, ki stopi v veljavo dne 1. avgusta t. l.

Načrt določa: V tovarniških podjetjih, kjer dela nad 10 oseb, ne smejo delati žene in dekleta brez razlike starosti od 8. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Sploh pa morajo ženske imeti najmanj 11 ur skupnega ponočnega počitka.

Trgovinski minister pa ima, zaslišavši trgovske in obrtniške zbornice, pravico naredbenim potom izjemoma dovoliti ponočno delo ženskam, ki so izpolnile 18. leto starosti, v tistih podjetjih, v katerih je predelavanje surovin nujno potrebno, da se ne izpridijo in zabrani škoda. Trgovinski minister je tudi pooblaščen, da v sporazumu s poljedelskim ministrom naredbenim potom natančno določi mejo med tovarniškimi in poljedelskimi podjetji. Izjeme so dovoljene tudi v slučajih, ako elementarne nezgode začasno ustavijo delo, ki naj se pozneje pospeši. Ta izjema pa velja k večjemu za 4 tedne.

Nato je zbornica pričela razpravo o krošnjarstvu.

Železniška zveza z Dalmacijo.

V današnji seji železniškega odseka je vprašal poslanec Jarc železniškega ministra dr. Glabinskega, v katerem stanju je vprašanje kranjsko-dalmatinske železnične zveze. Minister je odgovoril, da je za delni prog Novo mesto—deželna meja in Pribudič—Knin ministristvo že vse pripravilo. Sedaj ni nobene ovire več, da se gradnja prične, ko se izvrši politični obhod. Kar pa se tiče zvezne proge na Hrvaškem, odločila se je ogrska vlada za progo skozi Liko. Minister je osebno posredoval pri ogrski vladi, da se liška proga čim prej zgradi. Obljubil je tudi, da bode tudi v bodoče vse storil pri ogrski vladi, da se celotna zveza z Dalmacijo hitro napravi.

× × ×

Vihar v zbornici.

Med razpravo o krošnjarski postavi so bili hudi kravali. Jud dr. Mahler se je zavzel tako za judovske havzirarje, da je izzval in razžalil krščanske socialce. Rekel je, da krščanski socialci tako preganjajo judovske havzirarje, kakor se preganjajo zveri. Kršč. socialc Schmidt vpraša juda, v kakšni zvezi je to z razpravo. Mahler: »Če ste tako neumni, da tega ne razumete, potem molčite.« Schmidt prav po domače zmerja juda. Malik kriči: »Predrznost!« Myslivec: »Nesramni jud«. Mahler kriči na Malika, češ da je ušivec, Myslivec upije na Mahlerja: »Neumljiva judovska predrznost!« Malik kriči na Mahlerja: »Obklofutam te, opica, tepec, skoči proti Mahlerju in ga sune. Malo je manjkalo, da se ne vname splošen pretep. Le s težavo ga preprečijo. Vse psuje Malika. Mahler kriči: »Lahko me pustite ukoriti, a dotaknili se me ne boste.« Pattai miri. Vaccav Myslivec: »Tako pač ne gre. Take

judovske nesramnosti ne bomo trpeli. Tako se obnaša vseučiliški profesor!« Mahler hoče govoriti naprej, a ga ne pustijo, zato hitro konča svoj govor. Predsednik ukori Mahlerja in Malika. Ob en četrti na šest zaključil predsednik sejo.

Nova društvena postava.

Bienert je izjavil nemškim svobodomislencem, da je res pripravljena nova društvena postava.

Bankerol liberalizma v Dalmaciji.

(Dopis.)

Liberalna, takozvana demokratična stranka v Dalmaciji je v zadnjih izdihljajih. Odkar so jim bratje v Banovini prodali načelo za korito, od tedaj so brez kažipota, izgubili so kompaso; premetavajo se in zaganjajo sem in tje kakor zastrupljena riba. Ko jih je pa v zadnjem času zapustilo še splitsko kmečko ljudstvo, ki so ga iz početka preslepili z demagoškim zapeljevanjem in raznimi obljubami, tedaj pa so kot stranka nehali biti. Da rešijo svoje ogrožene, pa tako mastne sinekure, so poizkusili kompromis z Narodno stranko; toda medtem, ko so se mislili na tej mrcini okrepiti in podpreti, so se pa ravno s tem še bolj zastrupili, tako da ni več nobenega protileka. Brez jader in krmila plove danes Smodlakova ladja po razburkanem morju naravnost v pogubni vrtnec.

Da je res tako, nam pričajo med mnogimi že sledeča dejstva: »Pučka Sloboda« se kar v snopih vrača. »Sloboda«, ki je izhajala trikrat na teden na 12 straneh z brzojavkami, izhaja sedaj brez brzojavk le dvakrat na teden na samo štirih straneh. Tiskarni so dolžni 26.000 kron!

Liberalni denarni zavodi, ki so jih ustanovili v konkurenco našim, likvidirajo, ali pa bodo v kratkem.

Smodlaka je za šest mesecev zbolel — ali le fingirano ali v resnici, tega razun njega nihče ne vé.

Iz verodostojnega vira sem zvedel, kaj nameravajo sedaj. Počasi, malo po malem se hočejo odtežati s pozorišča, dokler neopaženo popolnoma ne izginejo. A potem? Potem pa se mislijo pomešati med vrste Narodne stranke in prevzeti njene agende v svoje roke. Po tej zvezi bi imela prenehati »Sloboda« in »Narodni List« in se osnovati nov dnevnik za fuzionirance. Pop Jure Biankini se v tem slučaju odreče uredništvu, na njegovo mesto pa pride njegov brat dr. Anton Biankini, zdravnik v Ameriki. Ostala mesta bi zasedli napredno misleči. Tako torej ponovno nameravajo, kar jim je v prvem kompromisu z Narodno stranko spodletelo.

NA LAŠKO-AVSTRIJSKI MEJI.

Iz Gorice: Zadnjič smo poročali o ojačenju obmejnih avstrijskih čet. Danes izpolnjujemo dotično poročilo, da pridejo dragonci tudi v Solkan pri Gorici in ne le v Furlanijo. Nastanijo se v obširnih prostorih gosp. Nibranta. Italija ima ob meji vse polno vojaštva. Iz Palmenove poročajo, da pride v teku leta iz Verone 1. italijanski pehotni polk, ki se trajno nastani v Palminovi. Palmanova je tik naše meje. Italijansko vojaštvo je sedaj po večini že na-

novo uniformirano. Pehota in financarji nosijo obleko, podobno našim polnimcem; le malce bolj temna je. Na mestu kap imajo klobuke, podobne loškim klobukom. Napravijo ti vojakovi človeka dober vtis. Le kavalerija je v deti še bolj staroveška. Vse kaže, da Italija temeljito pripravlja, da objane Avstrijo. Italija mnogo prištedi, ima finančno stražo militariziranih Vojaki-financarji služijo po štiri leta. To je mnogo cenejše ko pri nas.

ZAHTEVE VOJNE UPRAVE.

Armadni odsek ogrske delegacije je pričel razpravljati o armadnem proračunu. Vojni minister Schönaich razpravlja o postavkah proračuna, nato govori o nameravani preosnovi brabene postave, ki bo obsegala sledeče postavke: 1. pravo brambeno postavo, postavko o nameščanju podčastnikov, 3. preskrbninsko postavko, 4. kazenski pravdni red in 5. postavko o dob. kon. Naglašja, da ne bo uvedena zgolj dviletna vojaška službena doba, marveč se uvedejo tudi druge olajšave osebno za tiste, ki služijo čez čas in za rodbinske očete. Z novo postavko bo omogočeno, da se bodo v slučaju vojske v prvih bitkah vporabljali le izvežbani vojaki. V štirih letih se izvede cela reforma.

HRVAŠKA.

Hrvaški sabor.

7. t. m. otvoril sejo podpredsednik dr. Papratović ob pol 11. uri dopoldne. Na zahtevo dr. Lukinića odredil predsednik, da se zapisnik zadnje seje izpopolni z dostavkom, da je predsednik odgodil saborske seje kljub temu, da se je več govornikov oglasilo k besedi. Nato se saborskemu predsedniku dr. Neumannu na njegovo pismo prošnjo iz ozirov na njegovo zdravje dovoli dvamesečni dopust.

Pred prehodom na dnevni red oglašila k besedi dr. Medaković, ki je prišla podpredsednika dr. Papratovića radi kršitve poslovnika, zakriviljence odgodenjem sej in pa ker ni niti odgovoril na predlog 20 poslancev, da se seja takoj skliče. Papratović se zagovarja, da ima pravico odrediti seje po svoji uvidnosti. Odgodenje je bilo potrebno radi odpotovanja peštanske delegacije. Predlog za takojšno sklicenje seje je dobil pozno ponoči, ko je ravno se odpravljala v Budimpešto. Njegov namestnik Šuperina pa predlog prekasno dobil v roke. Odgovarja dr. Budisavljević; vsled neopazke predsednika nastane veliki hrup v zbornici. Nato se čitajo oziroma utemeljujejo razne interpelacije.

Bosenski sabor

je v seji 6. t. m. odklonil Jankiević predlog za oprostitve vseh pristojb pri odkupu zemljišč, pač pa je bil mohamedanskimi in hrvaškimi glasovi proti srbskim sprejet Čurićev predlog. Pri glasovanju je opetovan prišlo do hrupnih scen. Kakor se videlo je sedanje skupno postopanje moslimov in Hrvatov v bosenskem saboru več nego slučajno in bo ta večina ostala stalna nasproti Srbom, to pa zlasti ob vprašanju o odvezi kmetov.

Društvo zagrebških mestnih uradnikov

je na svojem letošnjem občnem zboru sklenilo prositi za draginjsko doklad

ločili toliko iz pobožnosti, kakor ravno zato, da pokažejo svojo neodvisnost.

Ze je bila temna noč, ko se je razlegnil iz daljave žalosten glas trobente, ki je naznanil, da se bratovščinarji bližajo; čez malo časa je prišla na trg dolga vrsta mož po dva in dva, oblečenih za Nazarence; v rokah so nosili gorče baklje, ki so se premikale v temi kakor dva niza nemirnih zvezd. Potem se je prikazala na trg veličastna podoba Kristusova; bila je na podstavku, ki je žarel od stoterih luči. Podoba je bila naravne velikosti in pribita na križ iz srebra. Dvanajst mož jo je neslo, okoli nje na so šli otroci oblečeni za angeline in nosili znamenja Kristusovega trpljenja; za njimi so črno oblečeni moški bobnali na bobne... Tisoči na širokem trgu so stali v slovesnem molku... Zdaj se pa oglasi tam iz ječe čist in trepetajoč glas, in zapoje eno izmed tistih pesmi, ki jim pravijo Španci tako po pravici puščice. Puščice! Resnične puščice, ki ranijo srce in vzbude v njem lepa čustva, posebno tisto veliko, vzvišeno in sveto čustvo, ki povzdiguje k Bogu, ki je na križu umrl! Kdo je bil tisti veleum, kdo tisti neznan umetnik, ki je znal v par notah združiti ono, kar spominja na zadnji grenki vzdihljaj Kristusov in nebeško vdanost Marijino, na pekoče solze Magdalenine in na otožno žalost Janezovo, in ki je znal vse to končati polagoma v en sam oh!, ki je tako žalosten in brezmočen, tako neutolažljiv in potrtn kakor bi morala biti žalost človeštva, ki je Boga umo-

rilo?... Glas, morda razbojnikov, morda ubijavcev, je pel s tistim izrazom mračne otožnosti, ki ga znajo viliti tem puščicam samo v nekaterih krajih Španskega. Bila je pesem:

To tvoje bičano telo
Krv je polno, polno ran;
Kot nagel bel, ki z biseri
Krvavimi je posejan.

To je bilo kakor znamenje, in sto različnih puščic se je razlegnilo v tem hipu od vseh strani trga, a vse so se čudovito vjemale in zadonele so v tiho noč enako žalostne in enako blagolasne.

Med tem se je procesija pomikala naprej in že se je prikazala na trg podoba sv. Janeza, ljubljenega učenca Kristusovega; vse je utihnilo in spet je začel isti glas kakor poprej:

Tam prihaja sv. Janez,
V rdeče - zeleni obleki,
Joče se za Kristusom,
Joče nad tvojimi grehi.

Zadnja je prišla nosivnica Matere božje; bliščala se je kakor v nebeški svetlobi: v sredi med bliščem luči in zlata je kraljevala podoba Žalostne Matere, okrašena tako sijajno in bogato, kakor se okrasijo le svete reči. Biseri in drago kamenje, kar ga je imela na prsih, je bilo vredno pol milijona; dolgi plašč je bil ves poшит s čistim zlatom in je visel še čez nosivnico; nesli so ga štirje otroci, oblečeni za angeline, obenem so pa zvonili z velikimi srebr-

nimi zvončki. Ko so jetniki podobo zagledali, so zapeli:

Tam prihaja pa Marija,
Marija, Mati Žalostna;
Ne zapusti me, o Mati,
Moje srca gospa!
Svetle zvezdice nebeške
Se po licih svetijo,
Sina prosijo solzice,
Srca nam tolažijo.

Procesija je obstala sredi trga; podoba se obrnila proti ječi, Kristusa v sredi, Mater božjo na desno in sv. Janeza na levo. Vsi jetniki so se zbrali pri oknih; mnogo jih je prišlo gledat iz temnic, ki so bili z verigami obloženi. Salamanka je uprla v Kristusa boječ in plašen pogled; toda na tem obličju ni videla tiste grozne strogosti, kakoršno si je slikala prej v svoji domišljiji, ampak oči, ki so gledale tako milo, in blede usta, ki so izdihnila zadnji dih brez nobene tožbe, pač pa za milost in za odpuščenje. Pri sosednem oknu je zapel neki jetnik:

Povzdigni oči in ozri se
Vanj, ki sveta je Gospod,
Če duša je tvoja skesana,
Ti rešna odprta je pot.

Ne da se popisati, kar se je zgodilo ob teh besedah v srcu nesrečne starke; nihče ne popiše krika skesane duše... Opotekla se je in padla na tla in prevzel jo je resničen kes: takrat je obljubila, da se spove svojih grehov pred duhovnikom in da bo na prvi Veliki pe-

tek, ko ne bo več zaprta, spremljal Kristusovo podobo s procesijo bosa in z vrvo okrog vratu in skrita pod nosivnico.

Procesija je počasi začela odhajati skozi nasprotno ulico; prvi je izginil v ogrom Kristus, potem sv. Janez, in ko se je premaknila tudi nosivnica Mater božje, je zadonel iz zadnjega okna ječ zelo ganjen in zelo trepetajoč glas:

Mati milostna, oh kaj si
Nad menoj jokala ti!
K smrti so me obsodili,
S svojim plaščem me pokrij!

Jetnikovi puščici je odgovorilo na izmerno ihtenje po trgu in udušilo ono mogli glas Salamankin, ki je spoznala Janeza Nevoljo in kričala z okna:

»Nedolžen! Nedolžen!«

In kakor da odgovarja skriti, neizgovorjeni misli, je sklenila koščene roke in zaklicala:

»Prisegam Ti, sveta Mati! Pri tvoji bolečinah Ti prisegam!«

In ko je ostala na trgu samo še procesijska množica, ki se je razhajala in ušla v goleta v temini kakor neizbrisna tema črnih mravelj, in ko se je videlo še odsev bakelj in slišalo samo še odaljeno zvonjenje srebrnih zvončkov, Salamanka še vedno stezala roke skozi okno in klicala:

»Prisegam Ti, Mati, prisegam!«

Potem se je stisnila v zadnji kot celice in sklonila glavo na sula; na; tako je čepela dlje kakor dve ur

zahtevati avtomatično napredovanje v službi.

GROF STERNBERG O MORNARICI.

Grof Sternberg, znani neodvisni, a pihoviti in poredni parlamentarni serjen je izjavil glede na zahteve mornarške uprave: »Mornarica je češkemu podstvu tako oddaljena, kakor Colorado pariški borzi, a kljub temu vpliva prapranje mornarice na koristi Češke avno tako, kakor na pariško borzo prapranje, če imajo na severno-amerikanskem Zahodu dobro ali slabo letino. Češka dežela izvažata industrijske izdelke in bi lahko izvažala tudi poljedelske izdelke, če bi ne bili preindolentni. Izvažali bi lahko sterilizirano mleko, ki ga zdaj izvažata na Orient zgolj Italija, nadalje surovo maslo, ki dohaja iz Sibirije in suho sadje. Poljedelstvo kljub naši zanikarnosti le izvažalo zelo veliko sladkorja, špirta in lesa. Najkrajša pot vodi čez Trst v Egipt, indijo in Vzhodno Azijo. Če bi pripadali Ameriki ali pa Angliji, bi tvorili največje in najvažnejše evropsko pristanišče in bi bil z najhitrejšimi bliskovnimi vlaki zvezan s celo Evropo. Vozne cene tovarov so nedosegljive. A kar se ni, se še zgodi, kadar tudi v Avstriji zavladala modernejši duh. Prvi korak, ki se mora zgoditi, je, da zavajemo najdragocenejšo morskno pot na svet. Kaj pomaga Trstu in naši pomorski trgovini, ako lahko naši ljudje sumni sosedi zapro našo morskno pot, kadar le hočejo. Korist sudetskih delovila zahteva, da se zagotovi morskota. Le za oklopnimi križaricami in za rajoneti se grade tvorilniški dimniki in e polnijo blagajne. To nam kaže potel na Anglijo, ki izda za mornarico 600 milijonov, na Francoskem, ki izda a vojne namene 1100 milijonov, na Nemčiji, ki izda v ta namen 1300 milijonov, med tem ko izdamo mi le 500 milijonov kron. Če se gradi brodovje, odo imeli dobiček češki industriji in eški delavci. Velike armade in osobito nočna vojna brodovja povzroče, da potanejo narodi bogati.«

zagrebški nadškof koadjutor dr. Bauer 5. t. m., ko je prevzel nadškofijske osle, zbrani duhovščini med drugim ekel, da se zanaša na njeno pomoč pri eškem odgovornosti polnem delu. Podarjal je, da bo skrbno čuval, da se lasti nobena duhovniška duša njegoe škofije ne pogubi in da bo najstrože nastopil proti vsakemu javnemu ohujšanju od te strani. Skrbno bo čuval edinstvo v škofiji in ne bo trpel nobenih sporov. Vse svoje moči bo povetil najvestnejšemu delu.

STAVKA MORNARJEV DRUŽBE »DALMATIA«.

V Splitu stavkajo mornarji šestih adlj družbe »Dalmatia«. Mornarji so ezadovoljni s preskrbo. Družba je za-teve mornarjev odklonila, vsled česar e boje, da prično stavkati mornarji udi po drugih družbinah ladjah.

NAPAD NA PERZIJSKEGA FINANČNEGA MINISTRA.

Perzijski finančni minister Sani ed Dauleh je na zadobljenih poškodbah pri napadu umrl. Policija je aretirala

takrat je vstopil pater France z lučjo roki. Osupnil je, ko jo je zagledal.

»Kaj delaš, Salamanka?«

»Rožni venec molim.«

»Rožni venec v rokah in hudiča v ru.« je rekel menih z glasom, ki ni il navaden pri njem.

Salamanka ni odgovorila ničesar; ater Franc je postavil nato luč na okno, drugam je ni imel postaviti; pazno je gledal starko, ki je čepela na tleh n je rekel:

»Salamanka, ali si videla procesijo?«

»Videla sem jo, gospod,« je odgovorila. In grenak, neutolažen jok se ji je izvil iz srca.

Pater je stopil k nji in se ni kazal nič osuplega; rekel je napol šaljivo, napol ljubeznivo:

»Kaj je to, Salamanka? Ali se ti je udobec v telesu obrnil, ko si videla Kristusa pred sabo?«

Starka je jokala naprej; pater France jo je vzdignil za roko.

»Sem pojdi! Pa saj trepečeš, ženka! — Na, ognj se malo. — Sem se sedil! — Kaj misliš kar tako na oni svet? Ali ne misliš počakati, da te obejijo?«

In med temi besedami jo je duhovnik skrbno ogrnil z nekakim plaščem, ki ga je imel na sebi in jo je posadil na novo posteljo; drugega pohištva ni bilo v celici.

»Ali veš, da sem s sodnikom govoril?« je nadaljeval ljubeznivo. »Izvršen človek! Prav pri dobri volji sem ga dobil!«

(Dalje.)

napadalca, ki sta oba ruska podanika. Sodi se, da je naročila Rusija napad, ker je Sani ed Dauleh nasprotoval Rusiji.

Naše šolsko polje.

Koliko je na Kranjskem definitivnega učiteljstva?

S 1. januarjem je bilo na Kranjskem 707 definitivnih učnih moči.

V I. plačilnem razredu 92, v II. plačilnem razredu 139, v III. plačilnem razredu 239, v IV. plačilnem razredu 197. V plačilne razrede se uvrste po odstotkih, in sicer v I. 10 %, v II. 15 %, v III. 30 %, v IV. 45 %. Plača I. plačilnega razreda je 1600 K za učitelje, 1440 K za učiteljice, II. plač. razreda 1400 K za učitelje, 1260 K za učiteljice, III. plač. razreda za učitelje in učiteljice po 1200 K, IV. plač. razreda tudi jednako po 1000 K. Najstarejši definitivni učitelj je g. Janko Skrbnec, nadučitelj v Višnji gori, najmlajša pa definitivna učiteljica V. Beninger v Ribnici. Prvi služi že nad 50 definitivnih let, druga pa nad 2 meseca. Ako prištejemo definitivnemu učiteljstvu še provizorno, 213, dobimo 920 učnih moči, in če vpoštevamo še suplente in radovoljke, tedaj je na Kranjskem okroglo 1000 učnih moči.

Predavanja o metodičnih in pedagoških vprašanjih.

Naučno ministrstvo je za leto 1911. dovolilo 500 K za predavanja. Predavanja se morajo vršiti na učiteljskih konferencah in učiteljskih zborovanjih. Tozadavne predloge je vložiti potom okrajnih šolskih svetov do 1. aprila. Navesti je pripravne teme, ime predavatelja, čas in kraj zborovanja. Ozirati se je zlasti na sledeče snovi:

Pouk v ponavljalni šoli, risanje po modernih principih, obravnava realij, jezikov, spisja, računstva, uporaba skioptikona v ljudski šoli, varstvo zgodovinskih spomenikov, poučevanje slabonadarjenih, nepolnočutnih otrok, posebno naglušnih in slepih, ki ne morejo biti sprejeti v tozadavne zavode. Docentom se plača vožnja in 20 kron remuneracije.

Risarski tečaj v Ljubljani.

Kakor že nekaj let, tako bode tudi letos od 10. do 30. avgusta na učiteljsku v Ljubljani tečaj za risanje po naravi. Udeleženci ne dobe nobene podpore, le železniška uprava jim je toliko naklonjena, da jim zniža vožnjo. Čudno, da je železniška uprava bolj naklonjena učiteljstvu, kakor naučna, ki tečaje prireja!

Nova računica.

Deželni šolski svet opozarja in naroča nabaviti za ponavljavne šole novo Stiasny-jevo računico. Za letos je ukaz nekoliko prekasen! Dasi se zelo strinjamo s tem, da se računica uvede po vseh ponavljavnih šolah, vendar bode to težko izvedljivo, ker starši zadnji šolski leti kaj neradi kupujejo šolske knjige. Še najbolj pametno bode, da krajni šolski svet nakupijo po toliko izvodov, kolikor ponavljavnih učencev šteje dotična šola. Računice bi se potem učencem le izposojale.

Birokratični »šimel«.

Izvršilni predpis deželnega šolskega sveta zahteva, da naj se z obravnavo šolskih zamud kolikor mogoče hitro postopa. C. kr. okrajni šolski svet v K. pa se z obravnavo, oziroma reševanjem mudi po cela dva meseca! Šolskim voditeljem in učiteljem je nemo goče pri takih razmerah pravilno uradovati.

Kako glasilo in kako pristaši.

Kakor znano, je bilo lansko leto več starih učiteljev vpokojenih. »Tovariš« je uporabil to priliko in lopolil po članih deželnega šolskega sveta. Na učiteljski konferenci za krški okraj pa so sklenili liberalci na predlog »Tovariševca«, da naj se vsi stari kolegi vpo-koje, da se tako pomaga mlajšim. Govore in pišejo — kakor kaže!

Črna žena.

Poročila, ki dohajajo o strašnem gospodarstvu kuge na Daljnem Vzhodu, so naravnost grozna. V Harbinu se, ko je nastala kuga, prebivalstvo ni zanimalo za to. Danes pa vržejo na cesto vsakega, ki oboli na znakih kuge. In kakšne so lope, v katerih sprejemajo na kugi obolele osebe! Lope so tako prirejene, da bolniki zmrznejo, ker je v njih mraz, ki znaša 33 stopinj.

Dne 6. t. m. so sežgali v Harbinu 2400 mrličev. Pravijo, da bodo sežgali kitajski mestni del, kar bi bili že storili, če bi imeli streho za 10.000 Kitajcev. Zdravnikov in strežnikov je umrlo do zdaj 16.

Črna smrt se širi proti Pekinu. Vse vasi so že okužene. Vlada je izgubila glavo in se boji, da izbruhne upor.

Dnevne novice.

+ **Sklicanje kranjskega deželnega zbora.** Dunaj, 8. februarja. Deželni zbor kranjski se skliče na dan 18. februarja, da reši melioračni zakon. Stvar se je zavlekla za en teden zaradi tehničnih ovir. Besedilo melioračnega zakona je z ministrstvom natančno dogovorjeno, da ne bode nobene ovire glede sankcije. Obenem reši deželni zbor še nekatere manjše zadeve.

+ **»Zarja« v Gradcu** je poslala sledečo izjavo poljskemu kat. ak. društvu »Polonia« v Krakovu: »Bratsko društvo! Slov. kat. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu Vam izraža svoje simpatije, ker ste se tako vneto in neustrašeno borili za princip prave svobode, ki niti v najvišjem hramu znatnosti ni več varna pred terorizmom onih, ki nastopajo v znamenju »svobode«. Odločno stojimo na Vaši strani ter Vam kličemo: Vztrajajte v boju, kajti v boju je zmaga! — Z bratskim pozdravom! Za odbor: Fran Rueh, tč. predsednik. Detela Fr., tč. tajnik.

+ **Državni uradniki groze s pasivno resistenco.** Z Dunaja poročajo: Vodstvo osrednje zveze društev avstrijskih državnih uradnikov je imelo predvčerajšnjim sejo, ki je bila zelo burna. Razpravljali so o stališču vlade glede na časovno napredovanje v službi, ki se je izjavila proti temu, da opomore uradniški bedi. Iz cele Avstrije dohajajo poročila, kako da je zato razburjeno uradništvo. Težko je držati nazaj razburjeno uradništvo. Prosil so naj vpliva krščansko socialna stranka na to, da vlada ugoti uradnikom. Ustanovil se je izvršilni odbor, ki bo sklepal o nadaljnjih korakih. **Ni izključeno, da se proglasi pasivna resistenca avstro - ogrskega državnega uradništva.**

+ **Nasilje celovškega magistrata.** Na celovškem magistratu so klicali na zaslisanje ljudi, ki so se pri ljudskem štetju naznanili za Slovence. Pri tem zaslisevanju so se vršila taka nasilja, da je sedaj celo koroško deželno predsedstvo prepovedalo, da ne smejo več klicati na magistrat ljudi, ki so se pri ljudskem štetju naznanili za Slovence. Radi tega je zopet silno razburjenje v nemških listih. Nemci menda mislijo, da je vlada res za to tu, da bi Slovencem delila samo krivice.

+ **»Preporod na ljubljanskem barju.«** Pod tem geslom je priredil dne 5. t. m. vrhniški Sokol v čitalniških prostorih veliko maškado. Čitalniško dvorano so tako dekorirali, da je bila društvena čitalniška zastava postavljena pred straniščna vrata. Ta »preporod«, pri katerem je bila zastopana vsa pijana internacionala, se je končal z velikim škandalom. Zjutraj ob 4. je dobila služkinja restavraterja Bajca, ki ima v isti hiši restavracijo, v stranišni luknji čitalniško zastavo. Ko so zastavin drog ven izvlekli, so opazili, da je zastava popolnoma razrezana. Nekatere koščke zastave so dobili pozneje v stranišču in pred straniščem. Zastava je stala 1400 kron; stara je že 30 let in je popolnoma uničena. Sicer nas pa ta škandal ni popolnoma nič iznenadil. Čitalnice na deželi so že davno izgubile svoj pomen in namen, odkar so se izneverile svojemu geslu »Vse za vero, dom, cesarja« in so postale središče ohole liberalne inteligence in liberalnih mogotcev in ognjišča liberalne politike. Od takrat, ko je ljudstvo čitalnicam hrbet obrnilo, le še životarijo in ena za drugo umirajo. Da ob takih časih tudi čitalniške zastave na stranišča romajo, je sicer žalostno, ali vendar značilno znamenje te klavrne dobe. Da se z vrhniško čitalnico isto godi, služi v dokaz to, da ima čitalnica in ž njo »Sokol« slugo, ki si je dal zapisati nemški občevalni jezik. Kdo je zastavo na tak delikaten način uničil, ni znano; pač pa sodijo, da je to kak socialni demokrat izvršil, katerih je bilo na veselici vse polno. Kakor je iz koščkov razrezane zastave razvidno, so služili ti koščki vrhniškemu Herostratu narodne misli tudi za nek jako nečeden »preporod«. Naj bo že to kdorkoli, na vsak način se je ta »preporod« sijajno končal in je znamenje, na kak način se gotovi ljudje, iznebe stvari, ki jih spominjajo na stare Bleiweisove čase, ko se je v čitalnicah gojila res prava narodna slovenska misel.

+ **Nemško uradništvo** je nastavljeno v knez Windischgrätzovih pisarnah v Planini, in sicer za občevanje z ljudstvom! Velika večina naših kmetov, ki kupuje les iz knezovih gozdov, ne zna nemško, lahko je misliti, kako ti uradniki prestavljajo želje ali predloge kupcev svojim višjim uradom!

Kolikor poznamo kneza, bi on tega ne dopustil, ako bi se mu stvar pravično raztolmačila, kjer je on gotovo tudi materijelno oškodovan. Zakaj ne bi imel knez uradnike, ki so deželnega jezika zmožni? To so vendar skromne želje tistih, ki mu nosijo tisočake na leto v urad!

— **Družba sv. Mohorja v Celovcu.** Ker nekateri poverjeniki še niso na jasnem zaradi cene molitvenika, naznanja odbor vsem skupaj, da stane molitvenik, ako se posebej naroči izven obligatnih društvenih knjig, izvod vezan z rdečo obrezo 40 vinarjev, z zlato obrezo 60 vinarjev. Društveniki, ki prejmejo molitvenik med drugimi društvenimi knjigami, dobe vezanega in ne doplačajo ničesar.

— **Tekmovalno sankanje v Bohinjski Bistrici.** Vodstvo dirke naznanja, da je poveljništvo c. kr. pešpolka št. 47 blagohotno odstopilo dve vojaški telefonni zvezi in bo na dan tekme zvezan start telefonično s ciljem. Službo pri telefonu preskrbi vojaštvo samo. Glede sank se naznanja dirkačem, da so dovoljene za vse točke eno- ali dvo-sedežne sanke, katerih krivine niso širše kakor 45 cm in ki nimajo nikakih mehaničnih priprav za viranje. Ape-liramo torej še enkrat na slovenske športne kroge, da tekmujejo pri tej zanimivi dirki.

— **Izobraževalno društvo v Cerknem** priredi dne 12. t. m. ob pol 3. uri popoldne v društveni dvorani koncert. Spored: 1. E. Adamič: »V gozdu«, mešan zbor. 2. F. Abt: »Čuj zvonov glas«, troglasni ženski zbor. 3. Schumann: »Dva grenadirja«, bariton solo s spremljevanjem klavirja. 4. Slovenske narodne pesmi: a) Hubad: »Rožmarin«; b) O. Dev: »Meglica«; c) Aljaž: »Gozdič je že zelen«, poje mešani zbor. 5. Mendelssohn: »Gospodov dan«, dvospev za sopran in alt s klavirjem. 6. Ipavec: »Savska«, moški četverspev. 7. A. Foerster: »Saj ni čuda«, ženski zbor s spremljevanjem klavirja. 8. »Kmet Herod«, burka. 9. Šaljivo srečkanje.

— **Umrl** je na Mirni 6. t. m. Ivan Avsenik, c. kr. poštni kontrolor v pokoj, star 65 let. N. p. v m.!

— **Na Breznici** se bode v dvorani kat. izobraževalnega društva v nedeljo dne 12. februarja t. l. zvečer ob 6. uri vršilo slovesno odkritje slike pokojnega duhovnega svetnika Tomaža Potočnika. Kot slavnostni govornik nastopi tukajšnji rojak g. Fr. S. Finžgar.

— **Iz št. Vida nad Ljubljano.** Predavanja. V nedeljo popoldne ob 3. uri nam je predaval č. g. župnik Valentin Zabret. Udeležba je bila ogromna. — V nedeljo, dne 12. t. m., nam bode predaval č. g. dr. Jozef Gruđen o devici Orleanski s pomočjo skioptikona. Ker veliko stane elektrika in slike, bo mala vstopnina, in sicer 20 v. Vstopnice se dobivajo že v trafikih pri Kavtman in v Dravljah pri gđc. M. Florjančič. — Električno luč je že tudi dobila župna cerkev. Zopet en potreben okras več v hiši božji.

— **Živinorejska zadruga v Vipavi** je pričela poslovati pred novim letom. S podporo dež. odbora je dobila krasnega bika, ki ga ima na reji pri g. Korenu v Dupljah pri Vrhopolju. Letos bo vzela v najem za dobo pet let planino Orlovše na Nanosu, leto pozneje pa tudi planino Ravnik, ki jo ima sedaj v najemu neki Krašovec. Obe planini bosta s pomočjo dežele in države krasno regulirani in preskrbljeni z zdravimi hlevi in pitno vodo. Najpotrebnejše bo že urejeno letos, tako da bo mogoče pasti okoli 70 glav goveje živine, potem pa stopnjeva je od leta do leta več. Ker bodo imeli samo člani živinorejske zadruge pravico pošiljati živino na pašo, zato se živinorejci iz Vipave in sosednih občin pozivljejo, da pravočasno pristopijo k zadrugi. Vsa potrebna pojasnila se dobe v uradni sobi hranilnice in posojilnice v Vipavi. Regulacija našokih planin, najetev istih potom živinorejske zadruge in mlekarne v Št. Vidu, pomenjajo znaten korak za izboljšanje gospodarskih razmer v vipavski dolini. Vedno bolj se množe glasovi, ki trdijo, da more vsled ugodnih razmer in bližine Trsta prinašati Vipavcem živinoreja prav toliko dohodkov kakor vinoreja.

— **Svarilna znamenja za avtomobiliste.** C. kr. ministrstvo za javna dela je c. kr. namestništvo v Pragi naročilo, da se morajo svarilna znamenja za avtomobiliste postaviti na levi strani vozne smeri, ker je v ondotnem upravnem okolišču predpisano, da se na lev izogiblje in na desno prehiteva. Svarilna znamenja se nadalje smejo tako postaviti, da je njih spodnji rob 275 m od tal. Kakor znano so svarilna znamenja bela na modrem polju, in sicer na okroglih ploščah, ki imajo 70 cm premera. Znamenja nimajo nikakega napisa,

— **Obrtna zadruga na Bledu.** Dne 2. svečana, ob 3. popoldne smo imeli občni zbor, na katerem je poročal načelnik o delovanju zadruge. V letu 1910 je bil občni zbor za leto 1909 in 6 odborovih sej. Izstopili so gostilničarji iz zadruge, kateri so ustanovili stanovsko zadrugo. Nanovo je dobilo 16 članov obrt, opustilo obrt jih je pa 10. Članov ima zadruga v občini Ribno 33, v Srednji vasi 51, v Gorjah 76, v Bohinjski Bistrici 72 in na Bledu 125, skupno torej 357. Ustanovila se je tudi zadruga posredovalnica za delo, ki posluje v združni pisarni ob uradnih urah vsak dan od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvzemaši popoldneve ob nedeljah in praznikih. Objavi se tudi, da gredo kazni od c. kr. politične oblasti zaradi prestopkov obrtnega reda v prid združne bolniške blagajne. Podnačelnik Dragotin Repe je poročal o računu: Premoženjsko stanje obrt. zadruge je bilo od začetka leta 1910. v znesku 1399 K 81 v. in je naraslo koncem leta na 1738 K 23 v. leta 1908., ko je načelnik L. Lebar prevzel blagajno od bivšega načelnika Ivana Rusa, je znašala rezerva 976 K 33 v. in je v teku treh let narasla na 1738 K 23 v. — Na predlog g. podnačelnika se izvoli z vzklikom za načelnika g. Leopolda Lebar, klepar in posestnik na Bledu; za podnačelnika g. Dragotina Repe, trgovec in posestnik na Bledu. — Na predlog Ivana Poklukarja se sklence sledeča resolucija, katera se ima objaviti na merodajnem mestu: Naprosi se c. kr. pošto in brzojavno ravnanstvo v Trstu, da ustanovi že toliko zaželeni c. kr. pošt. in brzojavni urad na postaji Bled, katerega se vsobče pogreša posebno z ozirom na promet s tujci, katerih je na Bledu vsako leto več. Načelnik združne bolniške blagajne na Bledu, Dragotin Repe, objavi stanje dohodkov in stroškov za leto 1910., iz katerega sledi, da kaže v letu 1910. čistega dobička čez 1500 K Ker se je v letu 1909. nabralo čez 700 K čistega dobička, razpolaga zadruga bolniška blagajna na Bledu koncem leta 1910. s premoženjem čez 2200 K in svojo pisarno s tajnistvom. — Iz teh vrstic lahko posamežni tako posamezni obrtniki, kakor celi kraji, kjer še ni obrtne zadruge, da se z vztrajnim delom dosežejo lepi uspehi za dobrobit obrtnega stanu in obrtna zadruga želi, da bi se po celem Kranjskem obrtno združništvo razvilo veliko bolj kakor pa dosejaj. Z nasveti pri ustanovitvi je načelstvo, tako obrtne zadruge kakor združne bolniške blagajne, drage volje na razpolago.

— **Iz politične službe na Goriškem.** Iz Gorice se poroča, da bo dosedanji voditelj glavarstva v Gorici, dvorni svetnik grof Henrik Attems postal podpredsednik c. kr. namestništva v Trstu. Na njegovo mesto pride sežanski glavar Rebek.

— **Lahi proti Slovincem.** Iz Gorice: »Corriere«, glasilo laških liberalcev, piše, da so Slovinci »ubog narod, ki si šele napravlja svoj jezik in svojo zgodovino.« S to bedarijo tolaži od narodne gonje znoreli list Lahe v Gradiški radi ljudskega štetja in jim pravi, naj se Slovinci ne boje. Če bodo Lahi poslušali list, ki piše take liberalne bedarije, jih bo vkljub tisočletni kulturi vrag vzel.

— **Vse se maščuje.** Kakor Lahi na Primorskem pri ljudskem štetju pritiskajo Slovence, tako ž njimi ravna na Tirolskem Nemci. Laški listi grozno jadikujejo, kako jih uničujejo nemški komisarji. V vasi Luserna ob laški meji so nemški števni komisarji našli le 12 Italijanov, čeprav je vas sicer italijanska. Tako se Lahom otepajo grehi, ki jih delajo na Primorskem. Pa tudi za Nemce pride dan plačila.

— **Preiskovanje podzemeljskih jam na Notranjskem.** Vsled ukaza c. kr. poljedelskega ministrstva bode jamoslovec in jamski tajnik g. And. Perko sistematično preiskal velike kapniške in vodne jame na Notranjskem. Raziskavanja se bodo vršila v kotlinah pri Ložu, Cerknici, Planini, Postojni in po kraški planjavi med Planino in Logatcem. Temeljito raziskovanje vseh votlin po teh krajih je pripravljavno delo za osuševanje notranjskih kotlin.

— **Surov mož.** 25 let stari železniški delavec Z. v Stanežičah živi že dalj časa s svojo ženo v prepiru, kar daje povod, da jo večkrat neusmiljeno pretepa in sicer tako, da to surovo možo postopanje napram svoji ženi že sovaščanom preseda. Pred nekimi dnevi jo je s palico s tako silo po glavi udaril, da je revica zadobila več cm dolgo rano, nato jo je pa še osuval s pestjo v obraz. Pred kratkim jo je pa s tako silo od sebe sunil, da je padla in si pohabila levo roko. Kaka surovina je ta človek, sledi že iz tega, da je dne 25. januarja t. l. ko je preje svojo

ženo pretepal, prišel nato k neki bližnji posestnici in jo pozval, naj gre njegovi ženi rane izpirati in obvezati. Revica mora dostikrat ponoči pred možem bežati in si iskati pri usmiljenih ljudeh prenočišča. Sploh so tam ljudje mnenja, da bo ta surovež svojo ženo še ubil, če ne bode tu roka pravice vmes posegla.

— **Razpisane učiteljske službe.** 1. Na dvorazredni ljudski šoli v Dobrničah služba nadučitelja. Rok do 28. februarja t. l. Okraj Novo mesto. 2. Na enorazredni ljudski šoli na St. Urški gori služba učitelja voditelja. Rok do 28. februarja. Okraj Kranj. 3. Na dvorazredni ljudski šoli v Hotedršici drugo učno mesto v stalno nameščenje. Rok do 28. februarja. Okraj Logatec.

— **V pokoj je stonil konteradmiral Lazar Šukić,** poveljnik arzenala v Pulju. Šukić je bil jako inteligenten in energičen častnik, vsled svoje strogosti pa med podložniki ne ravno preveč priljubljen.

— **Nakupovanje in oddaja plemene govedi.** Dež. odbor kranjski je z ozirom na kugo na gobcu in parkljih, ki se je pojavila v deželi, za sedaj ustavil nakupovanje plemenskih bikov. Zopetno nakupovanje se svoj čas objavi. Deželni odbor sedaj plemenskih bikov, krav in telic sploh ne oddaja.

— **Razstava v Bangkoku.** Avstrijski trgovinski muzej naznanja, da se bo to leto vršila v Bangkoku (Siam) poljedelsko-trgovska razstava. Nekatere podrobnosti so razvidne iz predmetnega poročila, ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice in Ljubljani zainteresentom na vpogled. Nadaljna pojasnila pa je dobiti od predsednika razstavne komisije v siamskem poljedelskem ministrstvu v Bangkoku.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** je prejelo do 5. svečana sledeče darove: po 20 kron: dvorni svetnik Mih. Gabrielčič in lekarinar G. Piccoli; po 10 kron: mizarški mojster Iv. Dogan, deželni poslanec dr. Fr. Jankovič, trgovec Edmund Kavčič, stavbni mojster Iv. Ogrin, Jos. Pauer, dr. Mat. Schmiermaul, profesor Ferd. Seidl, cesarski svetnik Karol Šavnik in dežel. šolski nadzornik Mih. Zavadlaj; 8 kron: Marija Mladič; po 5 kron: trg. Karol Barborič, zaloga šivalnih strojev Iv. Jax & sin, notar dr. Alb. Poznik, Prva slovenska zaloga čaja, trgovec Viktor Rohrmann, državni poslanec dr. Ot. Rybač, vlad. svet. dr. Jak. Sket, trg. Fr. Souvan sin, trg. Ant. Šarc, nač. kur. inž. Ign. Šega, dr. Mih. Truden in stotnik Jos. Velkaverh; 4 K 50 vin.: župnik Jos. Sancin; 4 K: trg. O. Bernatovič; po 3 K: trg. O. Jezeršek, mod. konfekc. Fr. Kos in izdel. vozov Fr. Wisjan; po 2 kroni: vadniški učitelj Iv. Krulec, nadučitelj Ant. Petriček in zaloga čevljev Jul. Štor. Skupaj 221 K 50 vin. — Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj III., Reissnerstraße 27.

— **Karlovec** ima sedaj 16.200 prebivalcev.

— **Mestno knjižnico in čitalnico** je te dni otvorila mestna občina Karlovec. Uporaba je za vse sloje popolnoma prosta in brezplačna. Svoj čas je bil Karlovec poleg Zagreba glavno torišče hrvaške književnosti, kjer se je tiskalo mnogo knjig in spisov. Občina bo v svoji knjižnici skušala zbrati zlasti te in jih ohraniti kulturni zgodovini Hrvaške.

— **Šola naj ne daje povoda za demoralizacijo mladine.** Usoda učiteljice, ki ni dovolj utrjena v krepostnem življenju, je včasih res žalostna, zlasti če je prisiljena službovati na kraju, kjer je samota njena glavna in stalna tovarišica. Človeška strast in slabost zagospodari pri prvi priliki in na dan pridejo prežalostne posledice. Dasi bi človek imel usmiljenje tudi s padlimi revicami, vendar pa se mora šolska oblast v takem slučaju ravnati po pravičnem in postavnem načelu, da šola in šolski otroci zraven ne smejo trpeti v moralnem oziru. — Zgodilo se je nedavno neke v okrožju ljubljanskem, da je jela nezakonska mati — ki pa ne pripada krogom »Slovenskega Učitelja« — zopet poučevati na isti šoli, kjer je bila poprej nastavljena kot učiteljica. Krajni šolski svet je protestiral ustmeno in pismeno, ogorčeni starši ne pusté otrok v šolo, otroci — celo mali — vedo o padcu svoje »vzgojiteljice«, in vendar se šolski činitelji doslej še niso zmenili za prošnje prve šolske oblasti, dasi bi se v takem slučaju moral vpoštevati in izvajati § 54. državnega zakona o ljudskih šolah in pa § 118 s. i. u. r. Sicer bi pa nezakonska mati sam morala vedeti, da ji je v takih okoliščinah poučevanje in vzgajanje onemogočeno, ne samo otežkočeno; poiskati bi si morala pravočasno drugo mesto, kamor bi prišla še s slovesom dobrega imena.

— **Kat. izobraž. društvo v Dol. Logatcu** priredi v nedeljo dne 12. svečana 1911 ob pol osmi uri zvečer v Društvenem Domu predpustno predstavo. Igrala se bo nadvse komična trodejanjka »Moč uniforme«. G. pisatelj J. Štoka nam je obljubil osebno pomoč. Zatorej vabimo daljne in bližnje naše prijatelje, ki želijo smeha, nikar ne zamuditi! V nedeljo dne 19. sušca 1911 se vrši pa v istih prostorih IV. redni občni zbor Kat. izobraževalnega društva v Dol. Logatcu.

— **Umrli je** v Kočevju danes ob deveti uri dopoldne mati c. kr. profesorja veronauka na kočevski gimnaziji č. g. W a t z l a. Pogreb bo v petek ob 3. uri popoldne. — **Umrli je** v Bakru pomorski kapitan Josip T a r a b o c c h i a star 80 let. — **Na Reki je umrl** frančiškan o. Šime Z i c, star 78 let.

— **Umrli je** v Biljah na Goriškem posestnik g. Franc Vovk, star 66 let, v Gorici pa g. Josip Gorjan, vpokojeni finančni stražnik.

— **V Velikih žabljah** na Goriškem so, kakor pravi »Soča«, pri občinskih volitvah zmagali v vseh treh razredih liberalci.

— **Živinorejski in mlekarški tečaj na Grmu.** Zaradi kuge na parkljih in gobcu, ki se je zanesla v naše kraje, se smejo tečaja udeležiti le živinorejci iz neokuženih krajev. Toliko na občno znanje.

— **Okrajni zdravstveni svet Grosuplje** je izvolil za načelnika poslanca Franca Košak, za namestnika pa graščaka barona Ljudevita Lasarini.

— **Lastnica 2000 K — beračica.** Poročali smo pred dnevi, da so neko Marijo Filipič, staro 75 let, ki je živela od miloščine, našli mrtvo v njeni revni sobici v Trstu. Ko je oblast pregledala stanovanje, se je v veliko začudenje našlo dve vložni knjižici v skupni vrednosti nad 2000 K. Sodišče je vzelo denar v svoje varstvo.

— **Umrli je** v Matenji g. Gašpar Kastelic, veleposestnik, župan, predsednik krajnega šolskega sveta.

— **Slovensko pevsko društvo v New Yorku** so te dni ustanovili.

Slovensko gledališče.

Maria Stuart. Na slovenskem odru smo videli klasično dramo. Uprizori-tev je bila dobra, režija prav dobra in zunanost scenerije in kostumi za naše razmere več ko dostojni. Šetřilove Stuart je kreacija, ki zasluži občudovanje. V veliki sceni tretjega dejanja je bila naravno vzorna. Nič manj nam ni ugajala njena nepretirana igra v zadnjem dejanju. Seriozna postava in prav kraljevske kretnje so bile šetřilovi le v prid. Momenti, kjer prevladuje demon v Stuart, so naravnost fascinirali. Vredna tovarišica je bila Elizabeta-Danilova, ki je zaslužila občudovanje. Mimično je njena Elizabeta umotvor. Skrbnišek — Burleigh nam je jako ugajal, njegova maska sama je vredna pohvale. Igral je naravno in strogo v stilu klasične drame. Bohuslav — Srewsbury je ustvaril tip, ki je imponiral, a nas preveč spominjal na »Moloha«. Danilo bi bil dober, če bi se kdo drugi navadil mesto njega uloge. Kenedi — Wintrova je igrala ulogo, ki je bila zanjo manj primerna; zato ni mogla iz nje ustvariti to, kar bi rada. Paulet — Bukšek pa je zaslužil od vseh moških ulog krono, ker je ustvaril zvestega čuvaja tako markantno in popolno, da smo pozabili, da smo v Ljubljani. Od manjših vlog naj pohvalim osobito Drenovca, katerega bi videl rad v kaki večji partiji. Mortimer je bil živahno aklamiran od dijaškega stojišča, katerega občudovanje pač raste proporcionalno s patosom in močjo govornice besede na odru. Zeleti bi bilo le, da bi se predstava končala ob času, ki ga gledališki list naznanja, ker je ta okolnost za marsikaterega obiskovalca neprilichna, posebno ako ima izvoščka za gotovo uro najetega. Takih lepih predstav in v celoti tako dobrega igranja, kakor je Marija Stuart, si želimo še več. d. d.

Ljubljanske novice.

VOLIVNI IMENIKI ZA PRIHODNJE OBČINSKE VOLITVE

so razgrnjeni vsak dan od 8. ure zjutraj do 12. ure in od 3. ure popoldne do 7. ure zvečer v tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta, poslojpe »Ljudske posojilnice«, II. nadstropje na levo. — Dobe se tu tudi vse informacije.

V času od 12. ure do 1. ure popoldne in od 6. do 8. ure zvečer pa je stranka najela še tri prostore, kjer so volivcem volivni imeniki razgrnjeni, in sicer: v »Rokodelskem domu«, v prostorih šentpeterskega prosvetnega društva, sv. Petra cesta št. 101 in prostorih

krakovskega izobraževalnega in gospodarskega društva pri Repniku, krajnjske ulice št. 4. V nedeljo bodo pomeniki v istih prostorih na vpogled od 8. do 12. in od 3. do 7. ure zvečer. Te pisarne preskrbe tudi brezplačno vse reklamacije.

Pridite takoj vsi pogledat, ako Vam niso izpustili iz imenika!

KDO SME VOLITI PRI LJUBLJANSKIH OBČINSKIH VOLITVAH?

Vsi volilni upravičenci so razdeljeni v tri volilne razrede.

Pravico voliti imajo samo one osebe, ki so avstrijski državljani in s dovršile do dne prvič razgrnjenih imenikov — v predstojajočih volitvah vsaj do 3. februarja letos — 24. leto.

Od izvrševanja aktivne volilne pravice so izvzeti vojaki, nadalje osebe, ki so pod očetovsko oblastjo, po varstvom in vse one osebe, ki uživajo iz javnih ali občinskih sredstev trajno podporo ali so jo vsaj zadnje leto ne posredno pred volitvami uživali ali pa žive sploh od javne milodarnosti kakor na primer berači.

Kdo voli v prvem volilnem razredu?

Vsi oni 24 let stari davkoplačevalci moškega in ženskega spola, katerim je najmanj eno leto predpisan splošni kak občinskimi dokladi podvržen davek, to je kak drug davek kot osebna dohodnina, na primer obrtni davek, hišni davek, pridobinski davek, zemljiški davek itd., volijo v prvem ali drugem razredu. Vse te osebe imajo volilno pravico negled na bivališče, zlasti tudi naši okoličani.

Ravno navedeni volilni upravičenci se razvrste po višini predpisanih občinskih dokladov podvrženih davkov. Prvi dve petini teh volilnih upravičencev voli v prvem razredu.

Kdo voli v drugem razredu?

Tri petine zgornaj označenih volilnih upravičencev, ki ne pridejo več v prvi razred, voli v drugem razredu.

Nadalje volijo v drugem razredu vse one osebe moškega in ženskega spola, ki plačajo več kot 30 kron osebne dohodnine na leto. Imeti pa morajo v Ljubljani najmanj dve leti svoje redno bivališče.

Vsled svoje izobrazbe ali svoj službe imajo volilno pravico v drugem razredu tudi sledeče osebe, če imajo vsaj že eno leto svoje redno bivališče v Ljubljani in če niso že vpisane v prvem volilnem razredu:

a) člani knezoškofijskega stolnega kapitlja in v dušnem pastirstvu, službi cerkvenih oblastev aeli na javnih ljudskih in mešč. šolah nameščeni duhovniki vseh konfesij; vse te osebe tudi, če so stalno ali začasno vpokojene;

b) službujoči, stalno ali začasno vpokojeni dvorni, državni, deželni in javnih zakladov uradniki ter uradniki ljubljanske občine;

c) častniki (avditorji, vojaški zdravniki, vojaški računovodje) in vojaški duhovniki v pokoju in v razmerju izven službe, kakor tudi aktivni službujoči, vpokojeni in v razmerju izven službe stoječi vojaški uradniki;

d) voditelji in stalno nameščeni učitelji na javnih ljudskih in meščanskih šolah, ki so v občini, ter direktorji, profesorji in učitelji, ki so nameščeni na drugih javnih učiliščih v občini; dalje pa tudi stalno in začasno vpokojeni voditelji in učitelji javnih ljudskih in meščanskih šol ter stalno ali začasno vpokojeni direktorji, profesorji in učitelji javnih učilišč sploh;

e) stalno nameščene ter stalno ali začasno vpokojene učiteljice javnih ljudskih in meščanskih šol;

f) doktorji, ki so dosegli svojo akademsko stopnjo na kaki tozemski visoki šoli; pooblaščenici civilni tehniki in rudniški inženjerji ter oni tehniki, ki so prestali na kaki tozemski tehniški visoki šoli stroge izkušnje, dalj magistri farmacije, ki so prestali na kaki tozemski visoki šoli izkušnje. — vse te poslednje osebe pa le, ako imajo v občini domovinsko pravico.

Kdo voli v tretjem razredu?

V tretjem razredu volijo:

1. Vsi tisti volilni upravičenci, ki so vpisani v volilskih imenikih prvega in drugega razreda;

2. tiste osebe moškega in ženskega spola, ki so plačali v zadnjem letu manj kot 30 kron osebne dohodnine in imajo v Ljubljani že najmanj dve leti svoje redno bivališče;

3. vsi moški, ki stanujejo vsaj tri leta stalno v Ljubljani.

Ij Krščanska ženska zveza ima četrtrek t. j. 9. t. m. ob 4. uri pop. redno predavanje in sicer v Rokodelskem Domu, Komenskega ul. št. 12.

lj O Slovencih na Kočevskem je včeraj pred mnogoštevilnim občinstvom jako zanimivo predaval gospod kaplan Kopitar. O predavanju poročamo jutri.

lj **Poduk v poljščini** v četrtek odpade, ker je g. dr. L. Lenard zadržan. lj **Srbski kralj Peter** se 14. t. m. pelje k laškemu kralju na obisk skozi Ljubljano. Vozil se bo v dvornem vlaku iz Beograda skozi Zagreb - Ljubljano - St. Peter - Nabrežino - Tržič na Goriškem - Cervinjan - Mestre - Padova - Florencija - Rim.

lj **O dvorani »Uniona«** sanjari list mladino, da je v njej premalo varnostnih odredb. In vendar je v dvorani in ob straneh osem izhodov, in sicer takih, da ni treba nič drenjati se po stopnicah, ampak se pride takoj na prosto. Takih praktičnih varnostnih izhodov sploh nobena dvorana v Avstriji nima. Sedaj pa pogledjmo, kako so tisti, ki nergajo nad »Unionom«, skrbeli za varnostne odredbe v »Mestnem domu«. Iz dvorane v »Mestnem domu« vodi na oziroma hodnik, ki je ob veselicah ves zabašan z garderobo, sicer pa z drugimi stvarmi, dvoje vrat, nakar se pride na tako ozke stopnice, da se dve osebi na teh stopnicah prav težko srečati. Kaj bi bilo na tem prostoru za slučaj panike. Naj bi en človek padel in na stotine bi bilo žrtev. Zato pa sedaj mi zahtevamo, da se za »Mestni dom« določijo ravno take varnostne odredbe, kot so že za »Union«, ker varnostne odredbe ne smejo poznati nikjer dvojne mere! Zato pa o »Mestnem domu« pravimo: Ali naj čakamo, da pride potres, ali da nastane požar, ki bo stal na »tisoče« žrtev, da bo mestna policija ukrenila potrebne varnostne odredbe v Mestnem domu?

lj **Instrukcije za ljudskošolske učence ali učenke** bi rad dobil nadarjeni učiteljčnik. Toplo ga priporočamo! Naslov se izve v našem uredništvu.

lj **Bivši ljubljanski policijski svetnik** Fran Podgoršek je v Ameriki prevzel uredništvo »Glas Naroda«.

lj **Rmske izkopsnine na Mirju.** Veliki mojster nemškega viteškega reda, nadvojvoda Evgen, je dovolil, da se nadaljuje z izkopavanjem rimskih starin na posestvu nemškega viteškega reda na Mirju. Z izkopavanjem se bo pričelo prihodnji mesec.

lj **Resnici na ljubo.** Z ozirom na informacije na merodajnem mestu pojasnjujemo notico o tukajšnji Elizabetni otroški bolnici dne 6. t. m. v toliko, da so bili 4. t. m. obveščeni samo starši otroka, ki je bil bolan na škrlatici, da je pričakovati vsak čas njegove smrti. Otrok je živel še do 5. t. m. popoldne. Predčasne priprave za prenos v mrtvašnico se niso vršile, ravnotako se je izdal opravični list stranki še le po otrokovi smrti in sicer 6. t. m. Proti določenemu redu se ni zgodilo ničesar.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Fr. Sedlar, bivši čevljarški mojster, 72 let. — Anton Škerjanc, posestnikov sin, 6 let. — Valentin Benda, lajnar, 55 let. — Josip Bizovičar, molar, 76 let.

lj **Peto notarijsko mesto v Ljubljani** je ministrstvo že ustanovilo.

lj **Društveno stanovanje išče »Klub amater - fotografov«.** Zadošča ena večja soba, dve manjši sobi, ali ena soba in kuhinja.

Telefonska in brzojavna poročila.

TAKTIKA NAŠIH POSLANCEV.

Dunaj, 8. februarja. (Ob 1. uri popoldne.) Resolucije dr. Koroščeve, ki označujejo slovenske zahteve, bodo v odseku skoro gotovo dobile večino, ker bodo proti glasovali skoro gotovo le nemški svobodomiselnici in Vsenemci, za bodo, kakor se kaže iz glasila kršč. soc. delegacije »Reichspost« kršč. socialci, Poljaki, Italijani, Rusini in drugi Slovani. Razburjenje nekaterih Čehov, da se jim stališče »Slovenskega kluba« ni prej naznanilo ter se jim je samo dejalo, da bo vse povedala dr. Koroščeva resolucija, je neumljivo, ker so oni bili tisti, ki so v stran potisnili »Slov. Enoto« in je radi tega »Slovenski klub« imel opravičeno pravico za samostojno postopanje, jugoslovanski vseučiliški klub je pa tudi vsled krivde Plojeve prenehal. Včerajšnje postopanje »Slovenskega kluba« v proračunskem odseku je povzročilo v nemškem tabornu veliko presenečenje in iznenadenje. »Neue Freie Presse« napada dr. Šusteršiča po svoji znani maniri, drugi listi kakor »Reichspost« in »Zeit« pa o Slovencih vse drugače pišejo. »Reichspost« ima uvodni članek o Slovenski ljudski Stranki in pravi, da so Slovenci že drugič pokazali na možnost dela v zbornici, Slovenska ljudska Stranka razumeva važnost parlamenta, splošne in enake volivne pravice in kaže, da je prava ljudska stranka.

Nato glasilo nemškega kršč. soc. parlamentarnega zastopstva izjavlja, da če so se Italijanom olajšale študije izven države, se lahko pristane tudi na reciprociteto skušen zagrebškega vseučilišča, ako se zadovolji zahtevam izobrazbe avstrijskega iurista. Tudi proti principijelnemu pripoznanju, da imajo Slovenci pravico do lastnega vseučilišča se ne more nič imeti. Slovenci imajo pač isto pravico do lastne visoke šole kot 800.000 Italijanov, ki sedaj dobe pravno fakulteto. Te izjave pač najbolje potrjujejo pravilnost taktike naših poslancev na poti za doseg slovenskega vseučilišča in osvetljujejo nemumnost in omejenost tistih, ki v svoji strankarski strasti govore o »izdajstvih«. »Reichspost« pravi končno tudi, da svobodomiselnici Čehi nimajo nikake pravice očitati Slovencem nevhvaležnost, če je kdo v »Slovanski Uniji« nevhvaležnost doživel so bili to Slovenci, ki so morali izpiti bridko kupo nevhvaležnosti, ki so dobivali udarce, katerih svobodomiselnici Čehi niso hoteli dobiti. Ošabni voditelji svobodomiselnih Čehov niso razumeli časa in so sami krivi, če so sedaj tako izolirani.

NEJEVOLJNI MLADOČEHI. — ČEŠKI AGRARCI IN RADIKALCI SO ODLONO S SLOVENCMI.

Praga, 8. februarja. Taktika »Slovenskega kluba« v zadevi laške pravne fakultete je mladočeške kroge jako frapirala. Pravijo, da je dr. Šusteršič s tem napravil afront zoper Čeha in da ta njegov korak pomeni, da je »Slovanska Unija« za vselej razbita. Odbor za reorganizacijo »Slovenske Unije« se sploh ne bo več sešel. (Iz Dunaja se pa pravkar poroča, da je ta odbor za danes zvečer sklican k seji. Opomb. ured.) »Union« izvaja, da morajo zdaj češki politiki priti do spoznanja, da morajo zasledovati odslej izključno le češko politiko in nobene druge. Dr. Šusteršič da se je doslej posluževal najizdatnejše pomoči Čehov ne toliko za narodne kakor za svoje strankarske namene, v trenutku pa, ko se je za hrbtom svojih požrtvovalnih sobojevnikov (!?) za vladno pogodil, jih je na najbrezobzirnejši način zapustil, češ, zdaj me pa znate Čehi radi imeti. Podobno pišejo seveda tudi »Narodny Listi« »požrtvovalnega sobojevnika« dr. Kramarja. Dr. Šusteršiču očitajo nezvestobo in menijo, da se je dr. Šusteršič s tem, da je Čeha brcnil v stran, maščeval nad njimi zavoljo »Slovenske Enote«. Nasprotno so pa češki agrarci in del čeških radikalcev slejkoprej zvesto na strani »Slovenskega kluba« in zagovarjajo njegovo nad vse pametno in dosledno politiko, ki gre ne glede na desno ali na levo vedno svojo pot v blagor slovenskega in slovenskega ljudstva sploh v Avstriji. To svoje slovensko politiko vseskozi odobravajoče stališče sta poslanca Udržal in Choc zagovarjala včeraj v seji parlamentarne komisije Enotnega Češkega Kluba. Nista namreč odobravala samo taktičnega postopanja Slovencev v budgetnem odseku, ampak tudi stališče, ki ga je bil dr. Šusteršič zavzel v vojaškem odseku avstrijske delegacije napram zahtevanim vojaškim kreditom. Politika »Slovenskega kluba« da je namreč silno modra in uspešna. Poslanec Udržal je stavil predlog v Slovincem prijaznem zmislu, pa je bil preglasovan.

SLOVANSKA ENOTA.

Dunaj, 8. februarja. Po včerajšnji seji budgetnega odseka se je vršila polurna konferenca med poslancema dr. Šusteršičem in Udržalom v zadevi »Slovenske Enote«. Komitè za reorganizacijo »Enote« je sklican danes zvečer k seji.

POSLOVANSKA ZBORNICA.

Velik spopad med ministrom Weiskirchnerjem in kršč. socialcem Heilingerm.

Dunaj, 8. februarja. Danes se je nadaljevalo drugo branje zakonske predloge glede krošnjarstva. Trgovinski minister dr. Weiskirchner je naglašal, da je spričo modernih trgovskih in obrtnih razmer krošnjarstvo postalo obsoletno, da pa pride za nekatere kraje in gotove vrste blago še vedno v poštev. Nova postava je zategadelj le sad tozadevnih kompromisov. Na ta izvajanja je krščanski socialc dr. Heilingerm, znani enfant terrible te stranke, začel nekaj ugovarjati, češ, da je vse, kar Weiskirchner naredi, polovično. Minister dr. Weiskirchner je nato jako ostro odgovoril: »Poslanec dr. Heilingerm bo lahko delal popolne postavke, kadar bo on sedel na ministrskem stolcu, saj je znano, da on komaj čaka, kdaj postane minister!« Na to je dr. Heilingerm silno vzkipev in vpil, nakar je dr. Weiskirchner dejal, da noče z njim nič več imeti opraviti. Ko je Heilingerm

nato protestiral, je dr. Weiskirchner zaklical, naj Heilingerm miruje, če ne, mu bo nekaj jako neprijetnega povedal. Heilingerm je klical: »Le povejte, kar imate, jaz se ničesar ne bojim, ne pustim si ničesar dopasti!« Nato je minister dejal: »Tudi jaz si na ministrski klopi ne pustim ničesar dopasti, jaz sem ravno tako izvoljen kakor vsak drugi!« Ta dogodek je vzbudil v zbornici seveda veliko pozornost, krščanski socialci pa so bili jako razburjeni.

SILNO POVEČANJE ANGLEŠKE MORNARICE.

London, 8. februarja. Angleški mornariški proračun se namerava letos zvišati na horendno visoko vsoto 45 milijonov funtov šterlingov. Admiraliteta zahteva, da se zgradi nadaljnih 7 dreadnoughtov, dva od teh naj se že julija, oziroma avgusta t. l. začneta graditi, tako da bo Anglija leta 1913 razpolagala z 28 dreadnoughti v domačih vodah in 3 v inozemskih morjih.

ODREDBA NAUČNEGA MINISTRSTVA GLEDE KRAKOVSKIH DOGODKOV.

Krakov, 8. februarja. Danes je izdal tukajšnji rektor z ozirom na stavko svobodomiselnega dijaštva sledečo naredbo: V sporazumu z naučnim ministrstvom se predavanja v zimskem semestru zaključijo in se univerza z vsemi svojimi poslopiji zapre do poletnega semestra, ki se začne 13. marca. Inskripcije v poletni semester se bodo vršile od 13. do 17. marca, vpisali se pa bodo le tisti dijaki, ki se pismeno zavežejo, da ne bodo miru motili in se odredbam vseučiliške oblasti popolnoma podvrgli. Specijelne tozadevne odredbe se še izdajo.

CESAR.

Dunaj, 8. februarja. Cesar Franc Jožef se je danes ob 1. uri opoldne odpeljal v Budimpešto.

NOVE CERKVENE ODREDBE.

Budimpešta, 8. februarja. Škof Czernoch v Temešvaru je, kakor listi poročajo, na podlagi nove papeževe odredbe svoji duhovščini strogo zapovedal, da mora odslej vedno talar nositi in ne sme obiskovati ne gledališča ne gostiln.

IZSTOP IZ HRVAŠKO - SRBSKE KOALICIJE.

Zagreb, 8. februarja. Poslanec Nikola Petrovič je izstopil iz hrvaško-srbske koalicije.

SESTANEK MED AVSTRIJSKIM IN RUSKIM CESARJEM?

Pariz, 8. februarja. »Eco de Paris« poroča, da se bo car Nikolaj na poti na južno Francosko peljal skozi Avstrijo in da se bo ob tej priliki najbržeje vršil tudi sestanek med njim in Francoskim cesarjem. Sporazum med Avstrijo in Rusijo je danes le še vprašanje nekaj dni.

NEMČIJA ZGRADI NOVE STRATEGIČNE PROGE.

Pariz, 8. februarja. »Temps« hoče vedeti, da je imel nemški generalni štab minolega torka sejo, na kateri je razpravljal o načrtu glede gradnje novih strategičnih železnic in glede izpopolnitve že obstoječih prog, ki vodijo proti belgijski in francoski meji.

ZORAZ VLADNIH ČET V MEHIKI.

El Paso, 8. februarja. Mehikanski revolucionarji so 18. pešpolk, ki je šel proti njim, pri Huarezu popolnoma porokli, mesto Huarezu pa od vseh strani obdali.

KITAJSKI CESAR UMORJEN?

London, 8. februarja. Tu kroži vest, da je neki evnuh v Pekingu umoril kitajskega cesarja. Dozdej ta vest še ni potrjena.

ANARHISTI V LONDONU.

London, 8. februarja. Včeraj je tukajšnja policija na vse zgodaj zasedla in zaprla več ulic, kakor da bi bilo proglašeno obsedno stanje. Pozneje se je izvedelo, da je zopet aretirala dva ruska anarhista.

BIVŠI MINISTER DAL ZAŽGATI VISOKO PORTO?

Carigrad, 8. februarja. Policija je aretirala nekega odpuščenega uradnika, po imenu Šefket, ki je med požarom na visoki porti vdrl v neko sobo in ukradel važne dokumente. Kar se pa požara tiče, sumijo oblasti, da je požigalca najel bivši minister Memduh.

ATENTAT NA ČRNOGORSKEGA KRALJA.

Cetinje, 8. februarja. Policija je v Baru zaprla mladega Črnogorca Gjurčiča, ki je imel s seboj dve dinamični bombi in je po mnenju oblasti namen izvršiti atentat proti kralju Nikoli.

TRIJE VOZOV SLADKORJA V MORJU.

Reka, 8. februarja. Na obrežju so trije vozovi s 300 meterskimi stoti sladkorja padli v morje.

NAD 10.000 OSEB OBOLELO NA INFLUENCI.

Mannheim, 8. februarja. Tu je obolelo na influenci nad 10.000 oseb.

SAMOUOMOR ZARADI VIŠJEGA DAVKA.

Gera, 8. februarja. Neka 60 let stara premožna gospodična s premoženjem nad 50.000 mark je skočila v vodo in utonila, ker se je zbala novih davkov.

BOJ MED USLUŽBENCI ELEKTRIČNE ŽELEZNICE IN OROŽNIKI.

Atene, 8. februarja. Tu stavkajo uslužbenci električne cestne železnice, ker je družba odpustila nekaj uslužbencev. Stavkujoči tramvajevci so se uprli, ker so hoteli orožniki aretirati nekaj stavkujočih oseb. Orožniki in na pomoč pozvani vojaki so nato streljali petdesetkrat v zrak, kar je povzročilo, da so stavkujoči bežali na vse strani. Orožniki so na to aretirali 40 oseb.

LASTNEGA SINA HOTEL USMRTITI.

Tišin, 8. februarja. V reko je pahnil delavec Tschakert svojega osemletnega sinčka, a so ga rešili. Sina je hotel usmrtiti, ker se je sprl s svojo ženo.

BOJ MED STAVKUJOČIMI IN POLICIJO.

Atene, 8. februarja. Stavkujoči tramvajski uslužbenci in policisti so se stekli. Trideset oseb je aretiranih. Tramvaj je pričel voziti na petih progah.

KUGA NA DALJNEM VZEHODU.

London, 8. februarja. »Daily News« poroča, da je umrlo v kitajskem mestnem delu Fudsjadan na kugi 5000, v ruskem delu mesta pa 1125 oseb.

Peking, 8. februarja. Zdi se, da kuga v Mandžuriji vsled strogih sanitarnih odredb, ki so se v zadnjem času začele izvrševati, nekoliko ponehuje. Dozdej so zažgali 3800 trupel, ostalih pa ne morejo, ker primanjkuje petroleja, da bi trupla polili. Ob obrežju Hulan so nakopičeni celi griči človeških trupel, da jih odnese voda, kadar bo preplula bregove.

Razne stvari.

Bolgarija ima po najnovejšem štetju 4.352.726 prebivalcev. V petih letih je prebivalstvo narastlo na 300.000. V teh številkah niso všteti izseljenci, katerih je v Ameriki 400.000. Sofija ima 102.769 prebivalcev. Leta 1880 je šela samo 20.856 prebivalcev, 1905. leta pa 82.621 prebivalcev.

Bogati dojenček. Predstojnik železniške postaje v Ernestu, nedaleč od Toleda, je dobil te dni jerbas, v katerem je našel na svoje čudo v dragoce ne plenice zavitega novorojenčka, ki ga je pozdravil z glasnim kričanjem. Poleg dojenčka je ležala kuverta, v kateri je bilo 79.000 peset (70.000 kron) in pismo, v katerem se presenečenemu postajenačelniku naračajo, naj s tem denarjem skrbi za dojenčka.

Krah slovaškega bankirja. V Pittsburgh, Pa., je te dni falirala banka Rovniak Co. Ta banka se je bavila s pošiljanjem denarja v stari kraj. Prizadetih je mnogo Slovkov, kateri so v svojem rojaku bankirja Rovniaka stavili skozi dolgo vrsto let največje zaupanje. Rovniak je veljal pri ameriških Slovaki za nekega »boga«, kot velja pri nekaterih naših rojakih Frank Sakser Co. Torej...

Štajerske novice.

Š »Friesen« se nazivajo šentiljski nemčurji in naseljenci iz rajha; tako so krstili tudi svoje telovadno društvo. Stari Friezi so pa bili vendarle vse kaj drugačni tiči kakor naši renegati in Švabi iz Nemškega.

Š Srebrno poroko sta obhajala v Mariboru posestnik g. Franc Gert in njegova soproga Ana.

Š 25 let starega goloba imajo pri neki hiši v Slovenski Bistrici. Žival je še vedno zdrava.

Š Ljubavna drama. Preteklo nedeljo v noči je umoril v vili pri Novi Štifti vpokleni konduktor Anton Smodej, po sestnino vile 32 let staro Marijo Schuster, vdovo sodnega oficijala. 3. t. m. sta prišla skupaj iz Ptuj. Smodej je truplo grozno razmesaril, nakar je šel v spodnjo sobo vile, kjer se je obesil in poglal dve krogli v prsa. Drugo jutro so našli oba mrtva.

Š Vrvarjeva smrt. V Polzeli je prišel preblizu transmissijske vrvi pri stroju vrvarski mojster Mihael Fideršek. Stroj je Fiderška prijel s tako silo, da je bil takoj mrtev.

Š **Dekorirali** so v vojašnici v Mariboru narednika Antona Dobičarja od 11. kompanije 47. pešpolka s srebrnim zasluznim križcem s krono, ker je lani v jeseni rešil dva človeka iz ognja. Križec mu je pripel major, drug major pa je s četami potem pred njim defilirali.

Š **Sv. Lenart v Slovenskih gorica**h. Iz vseh štirih vetrov so naložili naši nemškutarji slovenske otroke v sulferajnsko šolo in jo res precej napolnili. Kak materijal pa da se tam kaj vzgaja in kako se vzgaja, to ve in čuti pri nas vsak. Že odrasli ljudje niso več varni pred smrkolini iz nemške šole, varajo jih in celo dejanski napadajo, otroke iz slovenske šole pa itak dan na dan napadajo, pretepavajo in zmerjajo z »windische Trottele« in enakimi psovskimi. Imena kakor Kolkol, Novak, Dimnik, Živko, Schlögl itd. so v tem oziru splošno znana. Temu sirovemu, podivjemu obnašanju izven šole odgovarja slično obnašanje v šoli, zlasti v katehetovih urah. Otroci čutijo, da imajo učitelje na svoji strani, vsaj vse tako kaže, da jih stariši in učitelji hudo zoper vse, kar je slovenskega in zlasti zoper kateheta. Z besedo »windisch« ga izzivajo in dražijo pri vsaki priliki in to celo v prisotnosti učiteljev. Če pa kateheta tuptam le lahko kaznuje, pa je takoj krik in vik v nemškem taboru in pri- tožbe na vse mogoče inštanice o »Mißhandlungen deutscher Schulkinder«, o tem pa molčijo, kak so dotični otroci in da tudi učitelji pri njih ne izhajajo brez kazni. Koliko je resnice na vsem, česar sedaj zoper g. kateheta po nemških časnikih dolžijo, povedal je on sam na pristojnem mestu, koliko more biti resnice, ve vsak, kdor pozna dotične otroke in pozna tudi fabrike, kjer se take in enake laži pri Sv. Lenartu kujejo. Vzrok vsega hujškanja zoper g. kateheta pa je ta, da noče piskati v nemškutarski rog.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veseljih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

NAJVEČJA BOJNA LADJA AMERIŠKE MORNARICE.

Bojna ladja »Arkansas«, katera je bila v soboto spuščena v vodo v ladjedelnici New York Ship-building Co. v Camden, N. Y., je največja bojna ladja ameriške mornarice. Ladja je 562 čevljev dolga, 93 čevljev 2 in pet osmink palca v obsegu in globoka 28,5 čevljev ter ima 26.000 ton. Njena brzina bo znašala 20,5 milj na uro. Imela bo devanajst velikih, 21 brzostrelnih in več malih topov. Njena posadka bo štela 1030 mož.

Iz Notranjske.

— **Idrija.** — Cestna oblast ali spiš? Kakor drugod, se sanki tudi v naši okolici. Vendar je razlika ta, da imajo te vrste športovci drugje svoja posebna sankališča. Idrijski liberalci so si izbrali pa kar javno cesto za to zabavo. Mislimo namreč cesto, ki vodi od Idrije čez Jelični vrh dalje. Vsled svoje strmine je že samanasebi tudi ob nezimskem času skrajno naporna in utrudljiva za vprežno živino, kaj šele pozimi! Razna liberalna idrijska gospoda si pa prilastuje pravico, da napravijo imenovano cesto še vratolomnejšo s svojim sankanjem. Ljudstvo se jezi in pritožuje, ko ni ob belem dnevu varna niti peš-hoja po tej kakor steklo zgla-jeni cesti, še manj pa bi si kdo upal spravljati v nevarnost svojo živino in naj je še tako dobro podkovana, da bi vozila po njej. Začuden se povprašujejo ljudje, kdo ima večjo pravico do ceste, ali oni, ki ne plačujejo niti vinarja občinskih doklad in davkov, ali oni ki cesto morajo vzdrževati, a rabiti pa je ne morejo? Kje so neki orožniki? Se li mar boje zamere Šepetavčeve, ki sam ravno tako gladi cesto s sankanjem, namesto da bi to prepovedal? Kje je župan dolski? Mu je li mar bolj pri srcu idrijska gospoda, nego korist njegovih občanov? Kje so juristi, kateri bi bili gotovo razžaljeni, ako bi jim kdo zabrusil v obraz, da ne poznajo postavnih odredb in določil glede trpinčenja živali in varnosti človeškega življenja? Koga bi, recimo, obsodil kak idrijski sodni predstojnik v slučaju nesreče, če bi se zaletel kak njegov otrok s sankami v nasproti na ovinku

prihajajoči voz? Mi za danes le resno opomnimo dotično gospodo, da naj si izbere drug prostor za sankanje in naj ga tudi plača, ker drugače bomo prisiljeni si poiskati svojih pravic na drug način. Višje cestne oblasti pa že danes opozarjamo na te več nego škandalozne razmere preje imenovane ceste.

Glasba.

12 pange lingua — tantum ergo — genitori ad IV. voc. insensual. auctore Ant. Foerster, sumtibus Librariae Catholicae. Part. 1 K 80 h, voc. po 50 h. V novem natisu pravkar v zalogi Katoliške Bukvarne izšla zbirka obsega 12 pange lingua oziroma tantum ergo — genitore. Ti lepi uspevi so bili že pred veliko leti v raznih zbirkah izdani. G. skladatelj jih je nekoliko predelal, podložil še kot prvo kitico besedilo »pange lingua« in jih vnovič izdal. Prva kitica naj se poje namesto običajne »O salutaris hostia«, ki ni nikjer predpisana, kadar se izpostavi Najsvetejši; druga in tretja kitica naj se poje k blagoslovu, kadar je po rimskem obredu, kateri je sedaj splošno vpeljan. — Gg. cerkvenim pevovodjem nudi ta zbirka 12 zares lepih napevov mojstra Foersterja za češčenje Jezusa, v najsvetejšem zakramentu. Bodi ta zvezek vsem cerkvenim zborom priporočen kar najtopleje. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Deset evharističnih pesmi za mešani zbor op. 112 zložil Anton Foerster. Cena partituri in štirim glasovom 3 K 50 h. posamezni glasovi po 40 h. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Priznani strokovnjak se je izrazil, ko je pregledal manuskript teh pesmi, da jih je prištevati med najlepša cerkveno-glasbena dela, kar jih je napisala Foersterjeva srečna in neutrudna roka. Omenjeni napevi se lahko porabijo kot obhajilne pa tudi kot blagoslovne pesmi, kadar ni blagoslov po rimskem obredu, in je dovoljeno peti v domačem jeziku. Strokovniško oceno prinese »Cerkveni Glasbenik«. Gg. organisti, sezite v obilnem številu po obeh zbirkah!

Pomanjkanje krvi

je nevarno stanje in se mora brez odlašanja odpraviti s SCOTT-ovo emulzijo, zanesljivim krepilnim sredstvom, ki je zdravnik kakor tudi bolniki vedno toplo priporočajo. Scott-ova emulzija prijetno diši in je pri tem lažje prebavna in vendar bistveno bolj učinkovita, kot navadno ribje olje. Poskus Vas bode o tem hitro prepričal.

Scott-ova emulzija

je obenem priporočljiva za osebe vsake starosti, ki trpe na katerikoli način na pomanjkanju krvi.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobi se v vseh lekarnah.

BILINSKA KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani. 2590

Kurzi efektov in menjic.

dne 7. februarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	93—
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	93—
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	97-10
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	97—
Avstrijska zlata renta	110-05
Avstrijska krona renta 4%	92-95
Avstrijska investic renta 3 1/2%	82-75
Ogrska zlata renta 4%	111-65
Ogrska krona renta 4%	91-75
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	81-10
Delnice avstrijsko-ogrske banke	18-70
Kreditne delnice	674-00
London vista	240-12 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-30
20 mark	23-48
20 frankov	19—
Italijanski bankovci	94-50
Rublji	2-53 1/4

Zahvala.

416

Za mnogobrojne dokaze srčnega sočutja ob bridki izgubi moje nepozabne matere

Ivane Šusteršič

se pristrčno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so mi bili v uri žalosti v tolažbo in so spremili drago pokojnico k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo pa izrekam milostljivemu g. škofu J. N. Starihi, prečast. provincijalu P. Placidu in drugi č. duhovščini, sl. pevskemu društvu »Ljubljana« in sploh vsem, ki so skazali zadnjo čast predragi pokojnici.

Ljubljana, 7. svečana 1911.

F. S. Šusteršič.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v mm
7	9 zveč.	742,8	-7,8	sr. jug.	jasno	
8	7 zjutr.	738,1	-11,6	sr. svzh.	del. obl.	0,0
	2. pop.	738,0	-0,2	sr. jvzh.	oblačno	

Srednja večerajšnja tempo. -6,1° norm -1,0°.

TRŽNICE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 8. februarja.

Pšenica za april 1911	11,40
Pšenica za oktober 1911	10,90
Rž za april 1911	8,15
Oves za april 1911	8,59
Koruzi za maj 1911	5,88

V četrtek dne 9. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne se prodajajo v Ljubljani, Sv. Petra cesta, na dvorišču hotela »Lloyd« 402 3

vozovi, sedla za gospode ali dame, konjska jahalna oprava, obleke za strežaje, hišna in kuhinjska oprava.

Več stanovanj

se odda na Dolenjski cesti nasproti Rakovnika v novo zgrajeni hiši, po dve sobi, kuhinja, klet in nekoliko vrta, kakor tudi po ena soba in kuhinja. Poizve se Ulica na grad 7 in pri mag. slugi I. Bevcu. 419

Stanovanje

se odda s štirimi sobami, kuhinjo in vsemi pritliklinami potem pa z eno sobo, kuhinjo in pritliklinami za majski termin. Več pove Gospodarska zveza, Dunajska cesta. 425

Naznanilo!

Podpisana usojam se vsem cenjenim gostom in p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da z dnem 5. februarjem t. l.

opustim

gostilno pri „Zlati ribi“

ker prevzamem

RESTAVRACIJO »PRI LEVU«

na Marije Terezije cesti št. 16.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi izkazano naklonjenost ter priporočujoč se za isto tudi v prihodnje, beležim z odličnim spoštovanjem

Restauracija pri „Zlati ribi“

BETI PILKO-KOS

Restauracija „pri Levu“

Posebno se priporoča slavnim društvom za prirejanje veselja in shodov. Na razpolago je velika dvorana in jako lep, senčnat vrt ter keglišče.

Priporočilo!

Podpisana si dovoljujem cenjenim gostom in p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da z dnem 5. februarja t. l.

prevzamem

gostilno „pri Levu“

MARIJE TEREZIE CESTA 16

(Zaloga puntigamskega piva)

ter se za mnogobrojne posete, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo tako glede pijače, kakor tudi izborne kuhinje, priporočam z odličnim spoštovanjem 358

Vsled zidanja nove cerkve so po nizki ceni naprodaj še dobre

cerkvene orglje

imajoče 14 spremenov. Delo Mandlinovo, omara še dobro ohranjena. Cena po dogovoru. Predstojništvo župne cerkve v Mirni peči. 420

Strojnika

obenem poslovodjo iščemo za parno žago v Leondolu pri Golem. Ozira se samo na prvovrstne prosilce, kateri so bili že dalje časa na parni žagi v podobni službi, slovenskega ali hrvaškega in nemškega jezika tudi v pisavi večji in zmožni položiti varščino. Strojniku bi se prepustilo skladišče za živeže in kantina po posebni pogodbi. Oskrbništvo Turjaške graščine v Hammerstielu pošta Studenec pri Ljubljani. 418

Redka prilika! Najugodnejši nakup! Prodaja ali zamenjava hiše. Proda se

nova, enonadstropna hiša

z vrtom

davka prosta, v solnčnati legi ter v bližini električne železnice. Hiša se jako dobro obrestuje ter so plačilni pogoji najugodnejši. Eventuelno se zamenja s kako manjšo, četudi ne ravno novo hišo. Pismena vprašanja na upravnništvo »Slovenca« pod šifro »500« 422

Hiša v Jablanici pri Ilirski Bistrici, z velikim vrtom in približno 4 orali hoste, pripravna

za vsako obrt, na okrajni cesti, se iz proste roke ceno proda. Vprašati je pri lastniku: Josipu Štefančiču, gostilničarju v Trnovem štev. 74 pri Ilirski Bistrici. 426

Na Glincah lokal

blizu župne cerkve, ob dveh glavnih cestah, se odda (taloj) primeren za trgovino in obrt, even. tudi soba s kuhinjo. Na razpolago je tudi nekaj oprave za spekerijsko prodajalno

in nekaj blaga. Vse druge Glince podrobnosti se izvedo pri Jož. Škerlu, pri Viču.

Poročne prstane

kakor tudi drugo zlatnino priporoča po nizki ceni

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 26. 3873 Pošiljam cenike brezplačno. 1

H. SUTTNER uran prva največja domača exportna tvrdka ur zlatnine in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici

Triljanti po nizki ceni

Tovarniška varšivena znamka „IKO“

Čestitavljamo in želimo dobro uspešno prodajo